

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÇUKUROVA
KALKINMA AJANSI

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI

2024 YILI

REVİZE ÇALIŞMA PROGRAMI

Eylül 2024

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	2
1. GİRİŞ.....	5
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	7
2.1. Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı (Yeşil Dönüşüm SOP).....	7
2.2. İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı (İmalat SOP)	20
2.3. Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı (Kırsal SOP).....	35
3. KURUMSAL GELİŞİM.....	46
4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI	51
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	66
6. EKLER	67

YÖNETİCİ ÖZETİ

Çukurova Kalkınma Ajansı 2021-2023 dönemi için yürütmekte olduğu İmalat Sanayinde Kurumsallaşma, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı, Girişimciliğin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı ve Turizmde Destinasyon Yönetimi Sonuç Odaklı Programı'nı 2023 yılı sonunda tamamlamıştır. Ajans 2024-2026 yıllarını kapsayan dönemde üç yeni sonuç odaklı program yürütmeyi öngörmektedir. Bu programlar, Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı, İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı ve Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı'dır.

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı, Çukurova Bölgesi'nde yeşil dönüşümü gerçekleştirmek amacıyla, sanayi üretimi ile temiz enerji ve temiz teknolojiler alanlarındaki potansiyelin değerlendirilmesi suretiyle yatırım ortamının ve rekabetçiliğin güçlendirilmesini hedeflemektedir. Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı ile gündeme oturan yeşil dönüşüm kavramının Çukurova bölgesinde yaygınlaştırılması ve kalkınma sürecinin içsel bir parçası haline getirilmesi Ajansımızın 2024 yılı için temel öncelikleri arasındadır. Bu çerçevede döngüsel ekonomi, temiz üretim ve endüstriyel simbiyoz gibi konular da önümüzdeki dönem çalışmalarında önemli başlıklar arasında yer alacaktır.

Çalışma Programı çerçevesinde yürütülecek ikinci program olan İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı, imalat sanayinde kurumsallaşma, Ar-Ge, yenilik ve verimlilik uygulamalarını destekleyerek katma değerli ürün ihracatının artırılmasını amaçlamaktadır. Program kapsamında küçük ve orta ölçekli işletmelerin katma değerli ve yenilikçi üretim yapma kapasitesinin yükseltilmesine yönelik destek sağlanması, sanayi bölgeleri altyapı ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması ve bölgesel yenilik ekosisteminde yer alan ara yüzlerin güçlendirilmesi öngörülmektedir.

Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı ise, bölgenin kırsal alanlarının ekonomik, ekolojik ve kültürel bağlamda ele alınarak mevcut potansiyelin değerlendirilmesini ve kırsalda yaşam standartlarının iyileştirilmesini hedeflemektedir. Program kapsamında öncelikle bölge kırsalının mevcut potansiyeli ile yatırım fırsatlarının ortaya konulmasına yönelik analiz çalışmaları yürütülecek, ardından kırsalda ekonomik ve sosyal hayatı canlandırıcı faaliyetler yapılacak ve projeler

geliştirilecektir. Ayrıca bölgede kırsal ekonominin büyümesi için desteklenecek tarım dışı sektörler çeşitlendirilerek girişimcilik ve kırsal yenilikçilik teşvik edilecektir.

Öte yandan, sonuç odaklı programlar çerçevesinde yer almayan ve bölge için önemli görülen diğer konu alanları Çalışma Programı kapsamında Yerel Kalkınma Fırsatları, kurumsal faaliyetler ise Kurumsal Gelişim başlığı altında ele alınmaktadır.

2024 Yılı Çalışma Programı'nda proje ve faaliyet destekleri ile teknik destekler, 249.000.000 TL'lik toplam bütçenin yaklaşık %52'sini oluşturmaktadır. Mali ve teknik destek programları kapsamında en büyük payı, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında yürütülen Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı kapsamında sağlanan proje destekleri almaktadır. Depremlerden etkilenen bölgelerde altyapının ve yaşam kalitesinin hızla iyileştirilmesi, ekonomik toparlanma ve büyümeye yönelik tedbirlerin alınması, sosyal ve kültürel canlanmanın sağlanması, bölgenin afetlere dayanıklılığının artırılması ve benzeri tedbirlere yönelik projelerin hayata geçirilmesini amaçlayan ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca yürütülen Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı kapsamında Ajansımıza 53.500.000 TL'lik ödenek tahsis edilmiştir.

Çalışma Programı'nda güdümlü projeler için 34.268.790 TL kaynak ayrılmış olup bunun 30.000.000 TL'lik kısmının yeni güdümlü projeler için kullanılması öngörülmektedir. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında uygulama süreci devam eden projeler için 12.142.410 TL, Genç Girişimci Destek Programı ve Kitle Fonlama Desteği'nin oluşturduğu alternatif destek programları çerçevesinde ise 6.354.255 TL destek sağlanması planlanmaktadır. 2024 yılında Üreten Şehirler Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı dahil olmak üzere uygulanması planlanan teknik destek programları için toplam 17.350.000 TL ve Fizibilite Destekleri için ise 5.250.000 TL ödenek ayrılmıştır. Özetle, 2024 yılında Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı için 11.700.000 TL, İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı için 6.750.000 TL ve Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı için 700.000 TL kaynak tahsis edilmiştir. 2024 yılı içerisinde SOGEP'ten destek alacak olan projeler arasından ilgili olanlar da Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı kapsamında dahil edilecektir.

Sonuç odaklı programlar kapsamında öngörülmeyen ve Ajans tarafından gerçekleştirilmesi planlanan diğer proje ve faaliyetler, gerekçe ve performans göstergeleri açıkça ortaya konularak "Yerel Kalkınma Fırsatları" başlığı altında belirtilmiştir. 2023 yılından devreden program ve projeler ile sonuç odaklı

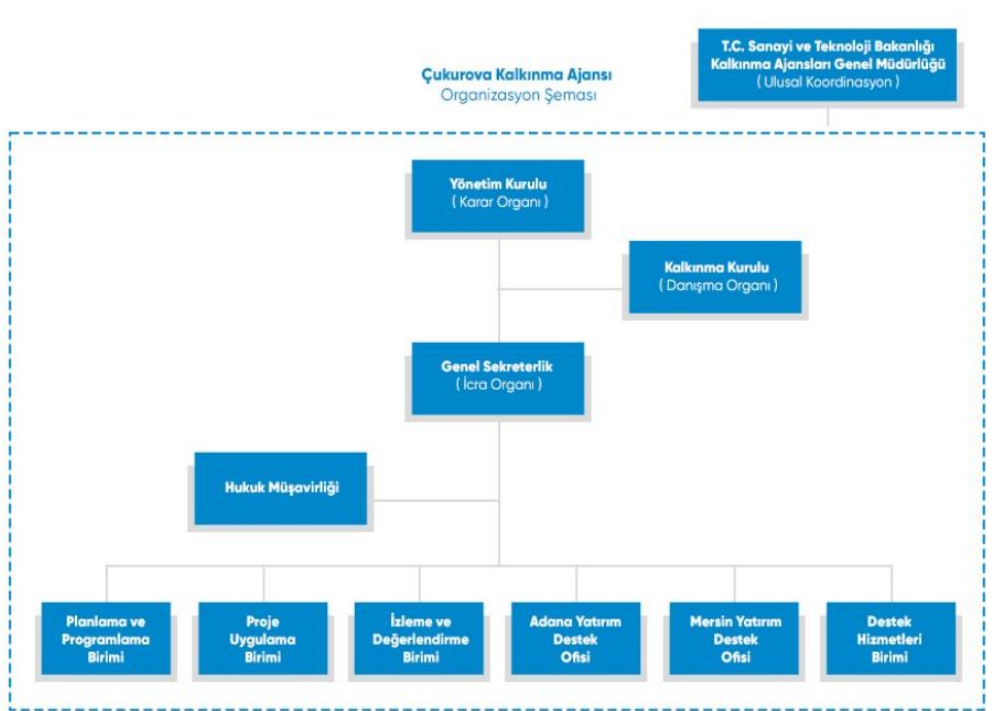
programlar kapsamında yer almayan faaliyet önerileri de Yerel Kalkınma Fırsatları başlığı altında bulunmaktadır. Çalışma Programı çerçevesinde Ajansın, sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları başlıklarında yürüteceği proje ve faaliyetler için belirlenen sonuç göstergeleri her programın içindeki izleme ve değerlendirme bölümünde ortaya konulmaktadır.

Özetle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Çukurova Bölgesinin topyekûn kalkınması için çalışmalarını sürdüren Çukurova Kalkınma Ajansı, 2024 Yılı Çalışma Programı ile sonuç odaklı programlama yaklaşımı çerçevesinde odaklandığı alanlarda, yenilikçi bir yaklaşımla faaliyet ve projelerini gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.

1. GİRİŞ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın koordinasyonunda görev yapan Çukurova Kalkınma Ajansı'nın organizasyonel yapısı Şekil 1'de gösterilmektedir. Ajansın yapmakta olduğu çalışmalara yön veren temel belgeler; ulusal ölçekte politika ve öncelikleri ortaya koyan On İkinci Kalkınma Planı ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ile 2024–2028 Çukurova Bölge Planı'dır. Bu üst ölçekteki plan, stratejik hedef ve öncelikler çerçevesinde hazırlanan 2024 Yılı Çalışma Programı, aynı zamanda yerel paydaşlar ile farklı kurumların görüş ve önerilerini de dikkate almıştır. 2024 Yılı Çalışma Programının içerisinde sonuç odaklı programlama yaklaşımı ile yıl içerisinde gerçekleştirilmesi planlanan mali ve teknik destek programları, fizibilite destekleri ve güdümlü proje destekleri ile Ajans'ın planlama ve programlama, proje uygulama, yatırım destek ve tanıtım, izleme değerlendirme ve destek hizmetleri faaliyetlerine yönelik bilgiler kapsamlı bir şekilde ortaya konulmuştur.

Şekil 1. Çukurova Kalkınma Ajansı Organizasyon Şeması

2024-2028 Çukurova Bölge Planı kapsamında dört stratejik öncelik alanı bulunmaktadır. Bunlar; 'Rekabet Gücünün Artırılması', 'Sosyal Gelişimin ve Uyumun Sağlanması', 'Kentsel Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi ve Dirençli Kent Yaklaşımının Geliştirilmesi' ve 'Sürdürülebilir Kırsal Kalkınmanın Sağlanması'dır. Rekabet gücünün artırılması stratejik önceliği altında belirlenen hedeflerden ikisi,

'İmalat sanayiinde katma değer ve verimliliğin artırılması' ve 'sanayide yeşil dönüşüm uygulamalarının yaygınlaştırılması'dır. 2024-2026 döneminde uygulanması öngörülen üç sonuç odaklı programdan ikisi olan 'Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı' ile 'İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı', Bölge Planı'nın ilk stratejik önceliği olan, rekabet gücünün artırılması çerçevesinde yer almaktadır. Üçüncü sonuç odaklı program olan 'Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı' ise, Bölge Planı'nda dördüncü stratejik öncelik olarak ifade edilen 'Sürdürülebilir Kırsal Kalkınmanın Sağlanması' önceliği ile yakın ilişki içerisindedir.

Ajansın, üç stratejik alanda belirlemiş olduğu sonuç odaklı programları belirlenen çerçevede yürütebilmesi için kurumsal kapasitesini de geliştirmesi ve kaynaklarını sürdürülebilir ve etkin biçimde yönetmesi gerekmektedir. Çalışma Programı'nda bu doğrultuda gerçekleştirilecek olan faaliyetler kurumsal gelişim başlığı altında yer almaktadır. Son olarak, üç ana başlıkta belirlenen sonuç odaklı programlar kapsamında yer almayan proje ve faaliyetler yerel kalkınma fırsatları başlığı altında ortaya konulmaktadır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı (Yeşil Dönüşüm SOP)

a. Amaç

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programının genel amacı, bölgemizde yeşil dönüşümü gerçekleştirmek amacıyla, sanayi üretimi, temiz enerji ve temiz teknolojiler alanlarındaki potansiyelin desteklenmesi suretiyle yatırım ortamının ve rekabetçiliğin güçlendirilmesidir. Programın özel amaçları ise şunlardır:

1. Sürdürülebilirlik temelinde ekonomik gelişmeyi hedefleyen yeşil büyüme yaklaşımıyla üreticilere ve sanayicilere bölge kaynaklarının çevreye duyarlı şekilde kullanılabilmesi için gereken desteğin sağlanması,
2. Bölgenin tarım ve sanayi üretimi ile temiz enerji ve temiz teknolojiler alanlarındaki potansiyelinin desteklenerek yatırım ortamının iyileştirilmesi ve rekabetçiliğin güçlendirilmesi,
3. Bölgede gelişmeye uygun mavi ekonomi sektörlerinin belirlenerek yenilikçi uygulamalar ile desteklenmeleri ve bölgede üretim ve istihdamın artırılmasına katkı sağlanması.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Avrupa Birliği, Yeşil Mutabakat ile 2030 yılında karbon emisyonu salınımını, 1990 yılındaki karbon emisyonu salınımına kıyasla %55 oranında düşürmeyi, 2050 yılına gelindiğinde ise karbon nötr kıta haline gelmeyi taahhüt etmiştir. Bunun için AB'nin aldığı önlemlerden birisi Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasıdır (SKDM). Bu düzenleme ile ilk aşamada çimento, demir-çelik, alüminyum, gübre ve elektrik üretimi gibi enerji ve kaynak yoğun sektörlerde ürünlerin ithalat fiyatının, ürünün karbon içeriği dikkate alınarak belirlenmesi, yani AB'ye ürün satan firmaların sebep oldukları karbon salınımına bağlı olarak, AB'ye sınırdaki ek bir karbon ücreti ödemesi öngörülmektedir. SKDM, 2023 yılında başlayan üç yıllık bir geçiş döneminden sonra Ocak 2026'da yürürlüğe girecektir.

2021 yılının son çeyreğinde Paris Anlaşması'nın TBMM'de onaylanması ile ülkemiz de bu sürece dahil olmuş bulunmaktadır. Avrupa Birliği'nin, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasını 2023 yılından itibaren kademeli olarak uygulayacağını ilan etmesi, toplam ihracatının yaklaşık %41'ini Avrupa Birliği ülkelerine gerçekleştiren ve kendisine 2053 yılına kadar karbon nötr olma hedefi koyan Türkiye için

önemli bir milat olmuştur. Söz konusu gelişmelerin başta imalat sanayi olmak üzere birçok sektörde rekabet gücünü etkileyecek sonuçlar doğurması beklenmektedir.

Buradan hareketle oluşturulan Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı ile, öncelikle TR62 Bölgesi'nde faaliyet gösteren firmaların temiz üretim tekniklerini kullanarak üretim verimliliklerini artırabilmeleri ve hedef pazarlardaki temiz üretim konusundaki alıcı taleplerine uygun dönüşümü gerçekleştirebilmelerine yönelik kapasitelerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bölgede faaliyet gösteren işletmelerin temiz üretim standartlarını sağlamalarına yönelik kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetlerinin desteklenmesi ile bölgenin ulusal ve uluslararası rekabet gücünün artırılmasına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

TR62 Bölgesi Doğu Akdeniz Havzası'nın bir parçası olarak önemli balıkçılık ve su ürünleri yetiştirme alanlarına sahiptir. Çok çeşitli deniz ve kıyı ekosistemlerine ev sahipliği yapan Doğu Akdeniz'de bu ekosistemin korunarak geliştirilmesi sürdürülebilir büyümenin sağlanması açısından çok önemlidir. Bu çerçevede Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında belirlenecek olan mavi ekonomi sektörlerinin yenilikçi uygulamalar ile desteklenmesi ve bölgede denize dayalı endüstrilerin yarattığı katma değer artırılarak ilave istihdam sağlanması hedeflenmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2024 yılında gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetler kapsamında hedeflenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Bileşenler	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Hedefi	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Döngüsellik Mevcut Durum Analizi ve Uygulanabilir Simbiyoz Fırsatları Raporunun Hazırlanması	1 analiz çalışması ve 1 rapor	Ajans Faaliyet Raporu
	Sınırdaki Karbon Düzenlemesinin Enerji ve Kaynak Yoğun Sektörlere Etkisi Kapsamında İhtiyaç Analizinin Yapılması	1 ihtiyaç analizi çalışması ve raporu	Ajans Faaliyet Raporu
	Çukurova Bölgesi Yenilenebilir ve Alternatif Enerji Kaynakları Envanter Çalışmasının Yapılması ve Fırsatlar Raporunun Hazırlanması	1 envanter çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Yeşil Hidrojene Yönelik Araştırma Çalışmasının Yapılması	1 araştırma çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Mersin, Silifke-Taşucu ve Ceyhan-Yumurtalık Alt-Bölgesi Limanları Analiz Çalışmasının Yapılması	1 analiz çalışması	Ajans Faaliyet Raporu

	Çukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Yol Haritası Raporunun Hazırlanması	1 yol haritası çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Çukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Potansiyel Yatırım Alanları Çalışmasının Yapılması	1 potansiyel yatırım alanları raporu	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	SKDM kapsamında yer alan öncelikli sektörlerden başlanarak “ESG Uygulama ve Raporlamaları”, “Kaynak ve Atık Yönetimi”, “Sürdürülebilir Ürün Tasarımı” ve “Döngüsellik” Konularında Bilgilendirme Toplantıları Düzenlenmesi	4 bilgilendirme toplantısı	Ajans Faaliyet Raporu
	So Green Projesi Kapsamında İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	4 bilgilendirme toplantısı	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlere yönelik enerji ve su verimliliği, atık yönetimi, AB yeşil mutabakatı, karbon nötr şehirler gibi alanlarda farkındalık etkinliği ve eğitici eğitimi düzenlenmesi	2 etkinlik/eğitim	Ajans Faaliyet Raporu
	Firmaların Sürdürülebilirlik Çalışmalarına Katkı Sağlanması için Yeşil Yakalılar Eğitim Programının Düzenlenmesi ve Sürdürülebilirlik Odaklı Kurumsallaşma Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi	1 eğitim programı	Ajans Faaliyet Raporu
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	Firmaların TÜBİTAK ve KOSGEB Desteklerinden Daha Fazla Yararlanmalarının Sağlanması için Saha Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	50 firma ziyareti	Ajans Faaliyet Raporu
	Bölgedeki Kurum ve Kuruluşlara Yapılan Ziyaretlerle Sürdürülebilirlik Alanındaki Arayüz İhtiyaçlarının Tespit Edilmesi	10 kurum ve kuruluş ziyareti	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	2022 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı	25 teknik destek	Ajans Faaliyet Raporu
	2023 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı	30 teknik destek	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Interreg NEXT Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı kapsamında proje geliştirme çalışmaları	1 uluslararası finansmanlı proje	Ajans Faaliyet Raporu

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2024-2026 döneminde yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılmış öngörülen hedefler ve sonuç göstergeleri ise aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,2	Temiz Üretim Etüt Çalışması yapan işletme sayısı	Adet	100	Ajans Faaliyet Raporları
1,2	Karbon Ayak İzi Ölçüm Çalışmasını tamamlayan işletme sayısı	Adet	60	Ajans Faaliyet Raporları
3	Mavi ekonomi çerçevesinde destek sağlanan işletme sayısı	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporları
1,2	Yeşil dönüşüm kapsamında düzenlenen eğitim toplantılarına katılım sağlayan işletme sayısı	Adet	100	Ajans Faaliyet Raporları
1,2	Yeşil altyapı ve temiz üretim faaliyetleri yürüten OSB sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporları

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Döngüsellik Mevcut Durum Analizi ve Uygulanabilir Simbiyoz Fırsatları Raporunun Hazırlanması

Çukurova Bölgesinde döngüsellik mevcut durumunun analiz edilerek potansiyel simbiyoz fırsatlarının tespit edilmesi hedeflenmektedir. Çalışma neticesinde ortaya çıkacak simbiyoz fırsatları geniş kapsamlı bir şekilde ele alınacak olup çalışma bulgularının Ajans ve ilgili aktörler için kaynak verimliliği, atık oluşumunun azaltılması ve yeniden değerlendirilmesi ile sürdürülebilirlik alanlarında işbirliğinin artırılmasına katkı sağlayacak müdahale alanlarını ortaya koyması beklenmektedir. Bu çalışma kapsamında hizmet alımı yapılması planlanmakta olup Ajans uzmanlarının da çalışmaya aktif katılım sağlayarak konu hakkındaki kapasitelerini geliştirmeleri hedeflenmektedir. Döngüsellik Mevcut Durum Analizi çalışmasının Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı için altlık oluşturması öngörülmektedir.

Sınırdaki Karbon Düzenlemesinin Enerji ve Kaynak Yoğun Sektörlere Etkisi Kapsamında İhtiyaç Analizinin Yapılması

Avrupa Birliği'nin Avrupa Yeşil Mutabakatı ile koyduğu sera gazı emisyon azaltımı hedefine ulaşılması açısından temel araçlardan birisi Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasıdır (SKDM). Sınırdaki karbon düzenleme mekanizması geçiş dönemi Ekim 2023 yılında başlamış olup 2026 yılı itibarıyla vergilendirme süreci hayata geçecektir. Özellikle enerji ve kaynak kullanımı yoğun olan sektörlerde faaliyet gösteren, mevcut veya hedef pazarı Avrupa Birliği ülkeleri olan firmaların bu durumdan doğrudan etkilenmesi beklenmektedir. TR62 Bölgesinde, enerji ve kaynak yoğun sektörlerde faaliyet gösteren firmaların SKDM neticesinde karşılaşacakları yasal düzenlemelerin farkında olmaları ve bu yasal düzenlemelere karşı önceden hazırlıklarını yapmaları, üstlenecekleri mali yükümlülüklerin azalmasına ve rekabet güçlerinin korunmasına yardımcı olacaktır. Bu analiz çalışması kapsamında;

Çukurova Bölgesinde SKDM'den etkilenmesi beklenen sektörlerin tabi olacakları kısıtlamaların ve yükümlülüklerin ortaya konulması ve bu çerçevede öncelikli ihtiyaçların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Çukurova Bölgesi Yenilenebilir ve Alternatif Enerji Kaynakları Envanter Çalışmasının Yapılması ve Fırsatlar Raporunun Hazırlanması

Çalışma kapsamında Çukurova Bölgesinde hâlihazırda kurulu olan, yapımı devam eden veya yapılması planlanan yenilenebilir enerji santrallerinin mekânsal ve kapasite olarak tespit edilmesi hedeflenmektedir. Bölgenin yenilenebilir enerji potansiyelinin de ortaya konacağı çalışma bulgularının ilerleyen yıllarda bu alanda yürütülecek Ajans faaliyetlerine ve ilgili yatırımcılara yol göstermesi planlanmaktadır. Yenilenebilir enerji alanındaki fırsatların ortaya konulması noktasında kısmi hizmet alımı yapılması düşünülmekte olup çalışmaya Ajans uzmanlarının da aktif katılım sağlayarak ilgili alanda kurumsal kapasite gelişimi hedeflenmektedir.

Yeşil Hidrojene Yönelik Araştırma Çalışmasının Yapılması

2020 sonrası iklim değişikliği rejiminin çerçevesini oluşturan "Paris Anlaşması"nın TBMM tarafından onaylanması ve 7 Ekim 2021 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanması ile ülkemiz iklim değişikliğiyle mücadele konusundaki kararlılığını ortaya koymuştur. Ayrıca; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayınlanan "Türkiye Ulusal Enerji Planı" ile 2053 yılına kadar karbon nötr ülke olma hedefi duyurulmuştur. Bu bağlamda, sıfır karbonlu yeşil hidrojen enerjisinin ülkemizde yaygınlaştırılması stratejik bir öneme sahiptir.

Önümüzdeki yıllarda tüm dünyada artması beklenen enerji talebinin hidrojen teknolojilerine yönelik yatırımları da artırması öngörülmektedir. Hidrojenin; yüksek kütleli enerji yoğunluğu ve düşük çevresel etkisi ile fosil bazlı enerji kaynaklarına önemli bir alternatif olması ve ulaşımdan sanayiye, yenilenebilir enerji entegrasyonundan yeşil kimyasal üretime kadar birçok farklı alanda kullanılması beklenmektedir.

Bununla birlikte, Türkiye hem yüksek yenilenebilir enerji potansiyeli hem de yenilenebilir enerji kaynaklı santral kurulum maliyetlerinin Avrupa'ya nazaran daha düşük olması nedeniyle büyük bir yeşil hidrojen üretim potansiyeline sahiptir. Bu faaliyet kapsamında, bölgede yeşil hidrojen enerjisinin sanayi ve ulaşım alanında kullanılabilirliğini ortaya koymak amacıyla, hidrojen enerjisinin çeşitleri, üretim yöntemleri ve kullanım alanları araştırılacaktır.

Mersin, Silifke-Taşucu ve Ceyhan-Yumurtalık Alt-Bölgesi Limanları Analiz Çalışmasının Yapılması

Dünyada limanların performansları ile bölgesel ekonomik gelişmeyi beraber inceleyen çalışmalar genel olarak liman gelişmelerinin ekonomik büyüme ile yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Limanların ekonomide yarattığı farklı olumlu etkiler bulunmaktadır. Öncelikle limanların, ülkenin veya limanın bulunduğu bölgenin sanayisini, ticaret ve lojistik ilişkilerini geliştirici etkileri bulunmaktadır. İkinci önemli etki istihdamın artırılmasıyla gelir kaynağı oluşturmaktır. Limanın doğrudan inşası ve işletilmesinden elde edilen istihdam ve gelirin yanı sıra mal ve hizmet tedarik zinciri tarafından oluşturulan istihdam ve gelir büyük öneme sahiptir. Üçüncü olarak ise, liman ve bağlı işlemlerle metropol ve kentsel alanların gelişiminin yarattığı etkiler sayılabilir. Ajansımız daha önce 2013 yılında OECD Liman Şehirleri Programı kapsamında Fransa, Almanya, Finlandiya, Türkiye, Hollanda, Şili, Slovakya, Güney Afrika ve Çin'den farklı limanların incelendiği çalışmaya katılım sağlamıştır. Ajansımızın Mersin Limanı ile katkı sunduğu bu çalışma limanların bazı gereksinimlerini ve kentlerle olan ilişkilerini ortaya koymuştur. Bu çalışmanın devamı olarak, benzer analiz yöntemleri kullanılarak Mersin, Silifke-Taşucu ve Ceyhan-Yumurtalık alt bölgesi limanlarına yönelik bir çalışma yapılması planlanmaktadır.

Çukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Yol Haritası Raporunun Hazırlanması

Akdeniz bölgesi, tümü denize bağımlı olan balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği, turizm ve yenilenebilir enerji gibi çok çeşitli endüstrilere sahip olmakla mavi ekonominin gelişimi açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır. Buradan hareketle Ajansımız 2022 yılında ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü ile bir iş birliği protokolü imzalamış ve mavi büyüme konusunda çalışmalara başlamıştır. Bu çalışmaların amacı, bölgede gelişme potansiyeli taşıyan mavi ekonomi sektörlerinin belirlenerek yenilikçi uygulamalar ile desteklenmesi ve bölgede üretim ve istihdamın artırılmasına katkı sağlanmasıdır. Çalışmalar kapsamında mavi ekonominin sürdürülebilir biçimde gelişmesi için denize dayalı mevcut geleneksel faaliyetler ile yeni ekonomik faaliyetlerin gerçekleştirilmesinin olanakları araştırılmaktadır. Mersin Körfezindeki mekânsal veriler ve bilimsel araştırma sonuçları ile Türkiye'de ilk kez oluşturulan Mavi Ekonomi Atlası ile çalışmanın ilk bölümü tamamlanmıştır. Atlas çerçevesinde toplanan verilerin değerlendirilmesiyle bölgenin mavi ekonomi yol haritasının oluşturulması öngörülmektedir.

Çukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Potansiyel Yatırım Alanları Çalışmasının Yapılması

Mavi ekonomi deniz üstü rüzgar enerjisi, su ürünleri, deniz, kıyı ve seyir turizmi, deniz biyoteknolojisi gibi birçok farklı sektörü içinde barındıran büyük bir alandır. Mavi ekonomi yol haritası çalışması ile denizcilik faaliyetlerine dayalı turizm, gıda, enerji, ulaştırma ve sağlık gibi sektörlerde yapılması gerekenler ortaya konulacaktır. Hazırlanan yol haritası çerçevesinde mavi ekonominin bölgede

geliştirilmesi için ilgili sektörlerde yatırım imkanlarının tespit edilmesi ve potansiyel yatırım alanları için en uygun bölgelerin belirlenmesi gerekmektedir. Mavi Ekonomi Potansiyel Yatırım Alanları Çalışması bu çerçevede Adana ve Mersin’de mavi ekonominin geliştirilmesi için öncelikli yatırım alanlarını kapsamlı biçimde ortaya koyacaktır.

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

SKDM Kapsamında Yer Alan Öncelikli Sektörlerden Başlanarak “ESG Uygulama ve Raporlamaları”, “Kaynak ve Atık Yönetimi”, “Sürdürülebilir Ürün Tasarımı” ve “Döngüsellik” Konularında Bilgilendirme Toplantıları Düzenlenmesi

Avrupa Yeşil Mutabakatına Uyum çalışmaları doğrultusunda SKDM kapsamında yer alan öncelikli sektörlerden başlanarak “ESG Uygulama ve Raporlamaları”, “Kaynak ve Atık Yönetimi”, “Sürdürülebilir Ürün Tasarımı” ve “Döngüsellik” konularında bilgilendirme etkinlikleri yapılarak bu alanda bölgedeki farkındalık düzeyi artırılmaya çalışılacaktır. Özellikle, ulusal ve uluslararası düzeyde iyi uygulama örneklerinin paylaşılacağı panel ve oturumlar düzenlenerek firmaların ve kurumların AB Yeşil Mutabakatına uyum süreci kapsamında yapması gereken hususları belirlemelerine katkı sağlanacaktır.

So Green Projesi Kapsamında İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası’nın (IBRD) finansör ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın ana uygulama birimi olacağı Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm (Socially Inclusive Green Transition- SoGreen) projesi kapsamında 400 milyon dolarlık finansmanın, Kalkınma Ajanslarının mevcut destek mekanizmaları aracılığıyla ve kapsayıcı yeşil dönüşüm temasına uygun olarak çeşitli program ve projelerin desteklenmesinde kullanılması öngörülmektedir. Bu çerçevede, Ajansımız SoGreen projesi kapsamında belirlenen hedef ve önceliklere göre farkındalık, iş birliği ve proje geliştirme çalışmaları gerçekleştirecektir.

iii. Kapasite Geliştirme

Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Yerel Yönetimlere Yönelik Enerji ve Su Verimliliği, Atık Yönetimi, AB Yeşil Mutabakatı, Karbon Nötr Şehirler Gibi Alanlarda Farkındalık Etkinliği ve Eğitici Eğitimi Düzenlenmesi

Yeşil dönüşüm süreci imalat sanayi başta olmak üzere iktisadi sektörleri yakından etkilemenin yanı sıra kamu kurum kuruluşları başta olmak üzere yerel yönetimler, meslek odaları, üretici örgütleri gibi kurumsal yapılara da önemli sorumluluklar getirmektedir. Yeni dönemde belediyelerin iklim değişikliği eylem planı hazırlama yükümlülüğü bulunmakta ve Büyükşehir Belediyeleri nezdinde İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Daire Başkanlıkları kurulması öngörülmektedir. Mezkûr kurumlardaki beşeri sermayeyi

geliştirerek yeşil dönüşüme öncü olacak kadroların yetkinliklerini artırmak amacıyla Ajansımız desteğiyle enerji ve su verimliliği, atık yönetimi, AB Yeşil Mutabakatı, Karbon Nötr Şehirler gibi konularda farkındalık etkinlikleri ile eğitici eğitimleri düzenlenecektir.

Firmaların Sürdürülebilirlik Çalışmalarına Katkı Sağlanması için Yeşil Yakalılar Eğitim Programının Düzenlenmesi ve Sürdürülebilirlik Odaklı Kurumsallaşma Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi

Avrupa Birliği Yeşil Mutabakat süreci ve hedefleri kapsamında ülke genelinde stratejik planlama çalışmaları yapılmakta, yasalar ve uygulama usul ve esasları geliştirilmektedir. Yeşil dönüşüm süreci gerek firmaları gerekse kurumları derinden etkileyecek olup bu alana yönelik insan kaynağı oluşturulmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Ajansımız tarafından bu yıl ilk defa düzenlenecek olan “Yeşil Yakalılar Eğitim Programı”, sanayi sektörlerinin bu konudaki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, ağırlıklı olarak OSB firmalarını içerecek şekilde gerçekleştirilecektir. Bu eğitimler sayesinde firmaların beşeri sermayeleri güçlendirilecek, ihtiyaç duyulan yetkinlikler geliştirilerek sektörlerin yeşil dönüşüm süreçleri ile sürdürülebilirlik çalışmalarına katkı sağlanacak, gerektiğinde firmaların “sürdürülebilirlik” odaklı birimler kurmaları sağlanacaktır.

iv. Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri

Firmaların TÜBİTAK ve KOSGEB Desteklerinden Daha Fazla Yararlanmalarının Sağlanması için Saha Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi

Ajansımız yatırım destek ofisleri personeli ile düzenli biçimde OSB’lerdeki firmalar başta olmak üzere firma ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Bu ziyaretlerin bir bölümüne Adana ve Mersin’de bulunan model fabrikaların personeli de katılım sağlamaktadır. Adana ve Mersin OSB’lerinde bulunan firmalara YDO uzmanları tarafından yatırım süreçleri, TÜBİTAK ve KOSGEB destekleri, teşvikler ve Üreten Şehirler Programı çerçevesinde sunulan temiz üretim konulu tematik teknik destekler konularında bilgilendirme faaliyetleri yapılmaktadır. Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri tarafından işletmeler, kamu kurumları, odalar ve meslek kuruluşlarına planlı saha ziyaretleri yapılmaya devam edilecektir.

Bölgedeki Kurum ve Kuruluşlara Yapılan Ziyaretlerle Sürdürülebilirlik Alanındaki Arayüz İhtiyaçlarının Tespit Edilmesi

Sürdürülebilirlik, yeşil dönüşüm, enerji verimliliği uygulamaları ve temiz üretim gibi konuların ele alınacağı kamu kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ziyaretleri düzenlenecektir. Organize sanayi bölgeleri başta olmak üzere kurum ve kuruluşlara yapılan ziyaretlerle bölgenin yeşil

dönüşüm kapsamında test, sertifikasyon, enerji verimliliği merkezi gibi arayüz ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve muhtemel ihtiyaç alanlarına ilişkin fizibilite ve/veya güdümlü proje konularının belirlenmesi öngörülmektedir.

v. Ajans Destekleri

Ajansın Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında sağlamayı öngördüğü destekler aşağıda sıralanmaktadır.

2022 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın koordinasyonunda yürütülen Üreten Şehirler Programının hedefi; sanayinin ülke genelinde dengeli gelişimi ve büyüme odaklarının uluslararası alanda rekabetçi bir üretim yapısına kavuşması için, işletmelerin küresel üretim sistemlerine entegrasyonunun güçlendirilmesi, şehirlerin uluslararası erişilebilirliğinin ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesi, sanayi, teknoloji ve yenilik altyapıları ile beşerî sermaye ve kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesidir. Bu çerçevede, Üreten Şehirler Programı kapsamında 2023 yılında Adana'da Enerji Verimliliği Merkezi kurulmuş ve Çukurova Bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerin temiz üretim konusundaki kurumsal kapasitelerinin artırılmasını sağlamak üzere Temiz Üretim Tematik Destek Programı yürütülmüştür. Tematik Destek Programı, Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi ile Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesinde tekstil, gıda, metal ve makine sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelere yönelik uygulanmış olup, program kapsamında firmalara yönelik temiz üretim etüdü çalışmaları gerçekleştirilmiştir. TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi ile iş birliği içerisinde yürütülen ve toplam bütçesi 5.000.000 TL olan Program çerçevesinde 2023 yılında Adana'dan 14 ve Mersin'den 11 olmak üzere toplam 25 işletmenin temiz üretim standartlarını sağlamaya yönelik kurumsal kapasite geliştirme faaliyetlerine teknik destek sağlanmıştır. Teknik destek kapsamında üretim süreçlerinde önemli bir girdi olan enerji, su ve hammadde kullanımında verimliliği artıracak fırsatların belirlenmesi ve atıkların gerek miktar gerek toksik içerik bakımından azaltılmasına yönelik etüt çalışmaları yürütülmektedir. TÜBİTAK MAM ile iş birliği içerisinde yürütülen teknik destek faaliyetlerinin 2024 yılının ilk yarısında tamamlanması öngörülmektedir.

2023 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı

2023 Yılı Üreten Şehirler Programı kapsamında yürütülecek olan Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı'nın genel amacı; TR62 bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerin temiz üretim konusunda kurumsal kapasitelerinin iyileştirilmesi ve uluslararası rekabet güçlerinin artırılmasıdır. Program

kapsamında, Adana ve Mersin’de gıda-içecek, tekstil, metal ve makine sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerin temiz üretim standartlarının sağlanmasına yönelik kurumsal kapasite geliştirme faaliyetlerine danışmanlık desteği sağlanması öngörülmektedir. Bu program kapsamında desteklenmesi ngrlen temiz üretim teknik destek talepleri için Ajans tarafından tahsis edilen toplam kaynak tutarı 6.000.000 TL’dir.

vi. Diğer Proje ve Faaliyetler

Ülkemiz “Interreg NEXT Akdeniz Havzasında Sınır tesi işbirliği Programı” kapsamında 2021-2027 hazırlık sürecinin ilk aşamasından beri sürece dahil olmuştur. Programın dönem bütçesi 281.473.092,00 avrodur. Ajansımız Akdeniz Programı’nın özellikle “Daha yeşil, sıfır karbon ekonomisine doğru daha düşük karbon tüketime yönelen ve dirençli bir Avrupa” program önceliği kapsamında proje geliştirme sürecine dahil olmayı öngörmektedir. Bu sene ilk defa Akdeniz Havzası’nda uygulamaya konulacak Interreg Next Akdeniz Havzası işbirliği Programı kapsamında yeşil dönüşüm, karbon ayak izi ölümü, yeşil yakalı insan kaynağı yetiştirme gibi konuları içeren proje geliştirme çalışmaları yine OSB’ler ile iş birliği içerisinde gerçekleştirilecektir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2024		2025		2026	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Döngüsellik Mevcut Durum Analizi ve Uygulanabilir Simbiyoz Fırsatları Raporunun Hazırlanması						
Sınırdaki Karbon Düzenlemesinin Enerji ve Kaynak Yoğun Sektörlere Etkisi Kapsamında İhtiyaç Analizinin Yapılması						
ukurova Bölgesi Yenilenebilir ve Alternatif Enerji Kaynakları Envanter alışmasının Yapılması ve Fırsatlar Raporunun Hazırlanması						
Yeşil Hidrojene Yönelik Araştırma alışmasının Yapılması						
Mersin, Silifke-Taşucu ve Ceyhan-Yumurtalık Alt-Bölgesi Limanları Analiz alışmasının Yapılması						
ukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Yol Haritası Raporunun Hazırlanması						

Çukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Potansiyel Yatırım Alanları Çalışmasının Yapılması						
SKDM kapsamında yer alan öncelikli sektörlerden başlanarak "ESG Uygulama ve Raporlamaları", "Kaynak ve Atık Yönetimi", "Sürdürülebilir Ürün Tasarımı" ve "Döngüsellik" Konularında Bilgilendirme Toplantıları Düzenlenmesi						
So Green Projesi Kapsamında İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi						
Kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlere yönelik enerji ve su verimliliği, atık yönetimi, AB yeşil mutabakatı, karbon nötr şehirler gibi alanlarda farkındalık etkinliği ve eğitici eğitimi düzenlenmesi						
Firmaların Sürdürülebilirlik Çalışmalarına Katkı Sağlanması için Yeşil Yakalılar Eğitim Programının Düzenlenmesi ve Sürdürülebilirlik Odaklı Kurumsallaşma Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi						
Firmaların TÜBİTAK ve KOSGEB Desteklerinden Daha Fazla Yararlanmalarının Sağlanması için Saha Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi						
Bölgedeki Kurum ve Kuruluşlara Yapılan Ziyaretlerle Sürdürülebilirlik Alanındaki Arayüz İhtiyaçlarının Tespit Edilmesi						
2022 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı						
2023 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı						
Interreg NEXT Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı kapsamında proje geliştirme çalışmaları						

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programının uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Planlama ve Programlama Birimi (PPB) sorumludur. PPB, SOP kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin raporlamasını SOP Yönetim Planı çerçevesinde gerçekleştirecek ve gerektiğinde Ajans dışındaki kurumlardan gerekli bilgileri temin edecektir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, PPB tarafından takip edilmekte ve Ajans Yönetim Kurulu toplantılarında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılmaktadır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için toplantılar gerçekleştirmektedir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen mali ve teknik desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izlemesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB), yatırım destek faaliyetlerinden Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılmaktadır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilmektedir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılmaktadır. Raporlama çalışmalarında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPB'ye aittir. Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin 2024 yılı bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Bileşenler	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Döngüsellik Mevcut Durum Analizi ve Uygulanabilir Simbiyoz Fırsatları Raporunun Hazırlanması	MYDO, AYDO, PUB, PPB	01.07.2024-31.12.2024	0,00
	Sınırdaki Karbon Düzenlemesinin Enerji ve Kaynak Yoğun Sektörlere Etkisi Kapsamında İhtiyaç Analizinin Yapılması	AYDO	01.01.2024-30.06.2024	-
	Çukurova Bölgesi Yenilenebilir ve Alternatif Enerji Kaynakları Envanter Çalışmasının Yapılması ve Fırsatlar Raporunun Hazırlanması	MYDO, AYDO, PPB	01.01.2024-30.06.2024	0,00
	Yeşil Hidrojene Yönelik Araştırma Çalışmasının Yapılması	AYDO, MYDO	01.01.2024-30.06.2024	-
	Mersin, Silifke-Taşucu ve Ceyhan-Yumurtalık Alt-Bölgesi Limanları Analiz Çalışmasının Yapılması	PPB, AYDO, MYDO	01.07.2024-31.12.2024	300.000,00
	Çukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Yol Haritası Raporunun Hazırlanması	PPB	01.01.2024-30.06.2024	-

	Çukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Potansiyel Yatırım Alanları Çalışmasının Yapılması	PPB	01.07.2024-31.12.2024	0,00
İş Birliği ve Koordinasyon	SKDM kapsamında yer alan öncelikli sektörlerden başlanarak "ESG Uygulama ve Raporlamaları", "Kaynak ve Atık Yönetimi", "Sürdürülebilir Ürün Tasarımı" ve "Döngüsellik" Konularında Bilgilendirme Toplantıları Düzenlenmesi	MYDO, AYDO, PPB	01.03.2024-30.09.2024	-
	So Green Projesi Kapsamında İşbirliği Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	MYDO, AYDO, PUB, PPB, İDB	01.01.2024-31.12.2024	-
Kapasite Geliştirme	Kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlere yönelik enerji ve su verimliliği, atık yönetimi, AB yeşil mutabakatı, karbon nötr şehirler gibi alanlarda farkındalık etkinliği ve eğitici eğitimi düzenlenmesi	PUB, MYDO, AYDO, PPB	01.01.2023-30.09.2023	-
	Firmaların Sürdürülebilirlik Çalışmalarına Katkı Sağlanması için Yeşil Yakalılar Eğitim Programının Düzenlenmesi ve Sürdürülebilirlik Odaklı Kurumsallaşma Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi	MYDO, AYDO, PPB	01.07.2024-31.12.2024	400.000,00
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	Firmaların TÜBİTAK ve KOSGEB Desteklerinden Daha Fazla Yararlanmalarının Sağlanması için Saha Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	MYDO, AYDO	01.01.2024-31.12.2024	-
	Bölgedeki Kurum ve Kuruluşlara Yapılan Ziyaretlerle Sürdürülebilirlik Alanındaki Arayüz İhtiyaçlarının Tespit Edilmesi	MYDO, AYDO	01.01.2024-30.06.2024	-
Ajans Destekleri	2022 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı	PUB, İDB	01.01.2024-31.08.2024	5.000.000,00
	2023 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı	PUB, İDB	01.01.2024-31.12.2024	6.000.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	Interreg NEXT Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı kapsamında proje geliştirme çalışmaları	PUB, PPB, AYDO, MYDO	01.01.2024-31.12.2024	-
Toplam				11.700.000,00

2.2. İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı (İmalat SOP)

a. Amaç

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının genel amacı, imalat sanayinde kurumsallaşma, ar-ge, yenilik ve verimlilik uygulamalarının desteklenerek katma değerli ürün ihracatının artırılmasıdır. Program kapsamında belirlenen özel amaçlar ise, küçük ve orta ölçekli işletmelerin katma değerli ve yenilikçi üretim yapma kapasitesinin yükseltilmesine yönelik destek sağlanması, sanayi bölgeleri altyapı ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması ve bölgesel yenilik ekosisteminde yer alan ara yüzlerin güçlendirilmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Programın oluşturulmasında referans alınan dokümanlardan biri olan On İkinci Kalkınma Planı'na göre, 2053 yılında dijital dönüşümde öncü, sürdürülebilirlik kriterlerine uygun, rekabetçi ve verimli üretim yapan imalat sanayimizin yüksek teknoloji üretim ve ihracatta OECD ortalamalarının üzerine çıkması hedeflenmektedir. Bu çerçevede imalat sanayiinde teknoloji odaklı yapısal dönüşüm amaçlanmakta, teknoloji, yenilikçilik, ürün kalitesi, verimlilik ve ihracat kapasitesi artışı, endüstriyel kapasitenin dönüştürülmesi, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve rekabetçiliğin artırılması hedeflenmektedir. Buradan hareketle, Ar-Ge ve yenilik destek sisteminin; odaklı, araştırmadan ticarileştirmeye tüm süreci kapsayan, orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerine yönelik olarak farklılaşan ve sektörlerin ihtiyaçlarını ve gelişme potansiyellerini dikkate alan bir yapıya dönüştürülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Ulusal öncelik ve hedeflerin bölgesel ölçekteki yansıması niteliğindeki 2024-2028 Çukurova Bölge Planı kapsamında da, imalat sanayinde rekabet gücünün artırılması stratejik amacı ortaya konulmuş ve katma değeri yüksek üretime geçişin sağlanması ile özellikle orta ve yüksek teknoloji sektörlerinin üretim ve ihracat içindeki payının artırılması hedeflenmiştir. Plan ayrıca bölgenin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi için teknolojik gelişme ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesini, özellikle imalat sanayi işletmelerinin üretim süreçlerinin; dijital teknolojilerin getirdiği hız, verimlilik, esneklik ve kalite artışı sağlayan uygulamalardan azami ölçüde faydalanabilecek şekilde geliştirilmesini hedeflemektedir.

Bu çerçevede, İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programının hedefi, Çukurova Bölgesi'nde rekabet gücü yüksek öncelikli imalat sanayi sektörlerinde yenilik ve verimlilik kapasitesinin yükseltilmesi, verimlilik ile birlikte dijital dönüşümün sağlanmasına yönelik ara yüzlerin ve bölgesel ekosistemin güçlendirilmesi, küçük ve orta ölçekli işletmelerin katma değerli ve yenilikçi üretim kapasitesinin yükseltilmesi suretiyle bölgesel rekabet gücü ve ihracatın artırılmasıdır. İmalat sanayinde Ar-Ge, yenilik, verimlilik ve dijital dönüşümün sağlanmasına yönelik olarak bölgemizde kurulmuş olan ara yüzlerden, Adana Yenilik Merkezi, Adana Tasarım Merkezi ve Model Fabrika, Mersin Model Fabrika ve Yenilik Merkezi, Mersin Endüstriyel Tasarım ve KOBİ Danışmanlık Merkezinin işletmelere etkin biçimde hizmet sağlamaları oldukça önemli görülmektedir. İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı ekosistem aktörleri arasındaki iş birliklerinin geliştirilmesi ve işletmelerin özellikle ara yüz kurumlardan almayı beklediği hizmetlerin doğru bir biçimde sunulması için önemli bir araç olarak görülmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2024 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Bileşenler	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Hedefi	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Adana ve Mersin İllerinde Yatırım Ortamının İyileştirilmesine Yönelik Araştırma Çalışmasının Yapılması	1 araştırma çalışması ve ihtiyaç analizi raporu	Ajans Faaliyet Raporu
	Adana ve Mersin'de Özel Sektör Yatırımlarına Rehberlik Sağlamak Üzere Yatırım Fırsatları Analiz Çalışmasının Yapılması	1 araştırma çalışması ve yatırım fırsatları analizi raporu	Ajans Faaliyet Raporu
	Ürün Uzayı Analizi Çalışması Kapsamında İl Değerlendirme Raporlarının Hazırlanması	2 il değerlendirme raporu	Ajans Faaliyet Raporu
	Bölgesel Girdi Çıktı Analizlerinin Tamamlanması	1 bölgesel analiz çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Bölgesel Akıllı Uzmanlaşma Stratejisinin Hazırlanması	1 strateji dokümanı	Ajans Faaliyet Raporu, Strateji Dokümanı
	Ceyhan-Yumurtalık Alt Bölgesi Sanayi Planlama Çalışmasının Yapılması	1 planlama çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Organize Sanayi ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile İş	8 toplantı	Ajans Faaliyet Raporu

	Birliklerinin Artırılmasına Yönelik Çalışmalar Yapılması		
Kapasite Geliştirme	Yapay Zeka Uygulamaları Eğitiminin Düzenlenmesi	1 eğitim programı	Ajans Faaliyet Raporu, Sosyal Medya Paylaşımları
	Savunma Sanayi Kaynak Yönetimi Eğitiminin Düzenlenmesi	1 eğitim programı	Ajans Faaliyet Raporu, Sosyal Medya Paylaşımları
	Sanayide Kadın İstihdamının Artırılması Eğitim Programının Düzenlenmesi	1 eğitim programı	Ajans Faaliyet Raporu
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	Firma Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	50 firma ziyareti	Ajans Faaliyet Raporu
	6 Aylık Firma Ziyareti Bilgi Notlarının Hazırlanması	4 bilgi notu	Ajans Faaliyet Raporu
	Invest in Adana & Invest in Mersin Web Sitelerinin Güncellenmesi ve Takibi	web sitesi güncelleme	Invest in Adana & Invest in Mersin Web Siteleri
	Yatırım ve Ekonomi Odaklı STK Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	10 STK ziyareti	Ajans Faaliyet Raporu
	3 Aylık İl İş ve Yatırım Gündemi Bilgi Notlarının Hazırlanması	8 bilgi notu	Ajans Faaliyet Raporu
	B2B Etkinliğinin Gerçekleştirilmesi	1 B2B etkinliği	Ajans Faaliyet Raporu, Sosyal Medya Paylaşımları
	Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali TEKNOFEST 2024'e Katılım Sağlanması	1 etkinlik	Ajans Faaliyet Raporu, Sosyal Medya Paylaşımları
Ajans Destekleri	2022 Yılı Genç İstihdamı Faizsiz Kredi Desteği Programı	11 işletme desteği	Ajans Faaliyet Raporu
	2024 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Geliştirme Çalışmaları	3 proje önerisi	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Avrupa Komisyonu Bölgesel İnovasyon Vadileri Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları	1 uluslararası proje	Ajans Faaliyet Raporu
	Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları	1 proje	Ajans Faaliyet Raporu

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2024-2026 yıllarında yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,3	Yenilik, Verimlilik ve/veya Dijital Dönüşüm Stratejisi çerçevesinde Eylem Planı uygulamaya koyan işletme sayısı	Adet	50	Ajans Faaliyet Raporları, Anket Çalışması
1,2,3	Orta yüksek teknolojili ihracatın toplam bölge ihracatı içerisindeki payı	%	40	Ajans Faaliyet Raporları, TÜİK
1,2	Bölgedeki nitelikli işgücü sayısının toplam çalışan sayısına oranı (mühendis)	%	10	Ajans Faaliyet Raporları, TOBB Kapasite Raporu İstatistikleri
1,2,3	Toplam ihracat hacmindeki artış oranı	%	25	Ajans Faaliyet Raporları, TÜİK

d. Proje ve Faaliyetler

i. Analiz, Araştırma ve Programlama

Adana ve Mersin İllerinde Yatırım Ortamının İyileştirilmesine Yönelik Araştırma Çalışmasının Yapılması

Adana ve Mersin illerinde yer alan organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri ve teknoloji geliştirme bölgeleri için 2020 yılında hazırlanmış olan ihtiyaç analiz raporu ile küçük ölçekli altyapı alanında proje önerileri ortaya konulmuş, akabinde Ajans mali destek programları başta olmak üzere farklı destek programları dâhilinde bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik altyapı yatırımları hayata geçirilmeye başlanmıştır. Bölgemizdeki organize sanayi bölgelerinden Mut Organize Sanayi Bölgesi, Mersin Tarsus Organize Sanayi Bölgesi, Tarsus Organize Sanayi Bölgesi ve Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi'ne altyapı yatırımları ile atık su arıtma ve geri kazanımı konularında fizibilite destekleri sağlanmış, küçük ölçekli altyapı mali destek programları ile bazı altyapı yatırımları hayata geçirilmiştir. Zamanla gerek OSB'lerde yaşanan gelişme ve ilerlemeler çerçevesinde yeni ihtiyaçların ortaya çıkması; gerekse yeşil mutabakat, dijital dönüşüm, verimlilik, küresel tedarik zincirlerine entegrasyon gibi konuların öneminin artması neticesinde yeni altyapı ve üstyapıların geliştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Buradan hareketle, İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında Adana ve Mersin'deki organize sanayi bölgeleri başta olmak üzere sanayi alanları, lojistik bağlantı ihtiyaçları, liman ve demiryolu bağlantı durumları, genişleme ihtiyaçları ile yeni sanayi alanı imkanları ve mevcut altyapının iyileştirilmesi gibi konularda güncel bir ihtiyaç analizi raporu hazırlanacaktır.

Adana ve Mersin’de Özel Sektör Yatırımlarına Rehberlik Sağlamak Üzere Yatırım Fırsatları Analiz Çalışmasının Yapılması

Adana ve Mersin illerinde imalat sanayinde istihdam ve ihracatı artırmayı önceliklendiren proje portföyünün oluşturulması için yatırım fırsatları analiz çalışması gerçekleştirilecek, proje künyeleri oluşturularak ön fizibilite hazırlanmasına yönelik öncelikli konular belirlenecektir. Bu çalışma yapılırken ürün uzayı analizi kapsamında Adana ve Mersin illeri için belirlenecek olan gizil sektörler de dikkate alınacak ve özel sektör için fırsat olabilecek yatırım alanları ortaya konulacaktır.

Ürün Uzayı Analizi Çalışması Kapsamında İl Değerlendirme Raporlarının Hazırlanması

Ürün uzayı analiz yöntemi kullanılarak yapılan çalışma ile TR62 düzey-2 bölgesinde mevcut üretim örüntüsünde yer alıp varlığını devam ettirmesi gereken, terk edilmesi gereken ve gizil durumda ancak rekabetçi şekilde üretim yapma ihtimali yüksek olan sektörlerin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Trakya Kalkınma Ajansı’nın katılımı ile yürütülen çalışmada Mersin Üniversitesi ile imzalanan protokol çerçevesinde üniversiteden akademik ve teknik destek sağlanmaktadır. Adana ve Mersin illeri için gerçekleştirilen ürün uzayı analizi sonunda elde edilen sonuçların saha bilgileriyle birlikte değerlendirilmesi ve il değerlendirme raporlarının hazırlanması öngörülmektedir. Ürün uzayı yaklaşımı aynı zamanda ekonomide yapısal dönüşümü hızlandıracak politikalar ile sektörel gelişme alanlarının belirlenmesini sağlayan bir istatistiki yöntem olup bu çalışma ile ileriye dönük politika önerileri de geliştirilecektir.

Bölgesel Girdi Çıktı Analizlerinin Tamamlanması

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülmekte olan ve mekâna dayalı politika oluşturma süreçlerine temel girdi oluşturması beklenen "Bölgesel Girdi-Çıktı Analizi" çalışması kapsamında teorik ve uygulamalı eğitimler yapılmış, düzey-2 bölgeleri için "Bölgesel Arz-Kullanım ve Girdi-Çıktı Tabloları" hazırlanmıştır. 2024 yılında; hazırlanan bu girdi-çıktı tabloları baz alınarak TR62 düzey-2 bölgesi için analizler yapılacak ve bir rapor hazırlanacaktır. Bu rapor ile sektörler arası ilişkilerden yola çıkılarak bölge ekonomisinin izlediği yol ile olası müdahale alanları belirlenecektir. Bu kapsamda akademik danışmanlardan mentörlük hizmeti alımı, hazırlanan raporun basımı ve bir tanıtım etkinliği öngörülmektedir.

Bölgesel Akıllı Uzmanlaşma Stratejisinin Hazırlanması

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen "Türkiye’de Akıllı Uzmanlaşma Stratejilerinin Geliştirilmesi ve Uygulanması için Kapasite Artırımı Projesi" kapsamında bölgesel

düzyde akıllı uzmanlaşma stratejilerinin geliştirilmesi ve uygulama kapasitesinin artırılması hedeflenmektedir. Projeye Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü başta olmak üzere bölgesel kalkınma ajansları için gerekli ulusal veya uluslararası ağ ve yönetim mekanizmalarının kurulması amaçlanmaktadır. Kapasite geliştirme faaliyetleri kapsamında Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi, Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi El Kitabı hazırlanacak ve Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi Türkiye yol haritası konusunda ulusal ve uluslararası eğitimler gerçekleştirilecek, üç bölgede pilot uygulama yapılacaktır. Ajansımız da bu proje kapsamında TR62 Bölgesi Akıllı Uzmanlaşma Stratejisini belirlenen çerçevede hazırlamayı öngörmektedir.

Ceyhan-Yumurtalık Alt Bölgesi Sanayi Planlama Çalışmasının Yapılması

Adana'nın Ceyhan ve Yumurtalık ilçelerinde devam eden Petrokimya Endüstri Bölgesi odaklı büyük ölçekli yatırımların bir arada değerlendirilmesi ve olası ekonomik, sosyal, çevresel ve mekânsal sonuçlarının ortaya konulması için Ajans tarafından bir araştırma ve analiz çalışması yapılması öngörülmektedir. Çalışmada özellikle iklim değişikliği ve deprem gibi afet ve doğa olaylarının olası etkileri ve ortaya çıkan risklerin de ele alınması planlanmaktadır.

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

Organize Sanayi ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile İş Birliklerinin Artırılmasına Yönelik Çalışmalar Yapılması

Ajansımız organize sanayi ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile yürüttüğü iş birliği çalışmalarına 2024 yılında devam edecektir. Ürün uzayı ve bölgesel girdi-çıkıtı analizi sonuçlarının bir arada değerlendirilmesi ve sanayi ve teknoloji bölgeleri ihtiyaç analizi raporunun paylaşılması için odalar ve organize sanayi bölgeleri ile iş birliğinde tecrübe paylaşım toplantıları düzenlenecektir. Bu toplantılarda ayrıca Çukurova Bölgesi için hazırlanacak olan akıllı uzmanlaşma stratejisine dair görüş alış verişinde bulunulacaktır. Bu strateji belgesinin hazırlanması sürecinin bir parçası olarak yürütülmesi planlanan girişimci keşif süreci kapsamında; paydaşların katılımı ve pazar dinamiklerine olan ilgisiyle yönlendirilecek, kapsayıcı ve kanıta dayalı bir biçimde yürütülecek sektörel önceliklendirme çalışması gerçekleştirilecektir.

iii. Kapasite Geliştirme

Yapay Zekâ Uygulamaları Eğitiminin Düzenlenmesi

Yapay zekâ uygulamalarının imalat sektörüne entegrasyonunu teşvik etmek amacıyla Yapay Zekâ Uygulamaları Eğitimi düzenlenecektir. Bu eğitim programı, işletmelere yapay zekâ teknolojilerinin nasıl kullanılacağını öğretmek ve bu teknolojilerin üretkenlik, verimlilik ve ürün kalitesini artırmak için nasıl

kullanılabileceğini vurgulayacaktır. Ayrıca, katılımcılara yapay zekâ uygulamalarının maliyet tasarrufu sağlama, iş süreçlerini optimize etme ve pazar rekabetinde avantaj elde etme potansiyelini anlatarak, bölgenin imalat sektörünü daha rekabetçi hale getirecektir.

Eğitimler kapsamında “veri analizi ve tahmin”, “kalite kontrol ve denetim”, “tedarik zinciri yönetimi”, “tahmine dayalı bakım”, “özelleştirilmiş üretim”, “yapay zekâ ile tasarlama” ve benzeri konularda bilgi verilecek ve iyi uygulama örnekleri gösterilecektir.

Savunma Sanayi Kaynak Yönetimi Eğitiminin Düzenlenmesi

Bölgemizde son dönemde savunma sanayine iş yapan firmaların sayıları ve yaptıkları iş miktarları giderek artmaktadır. Bölgenin ilgili alandaki beşeri sermayesini güçlendirmek, ihtiyaç duyulan idari ve teknik personelin niteliklerini artırmak ve savunma sanayii ekosisteminin ihtiyaç duyduğu insan kaynağının geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla bu alanda çalışan kurumların ve üniversitelerin katkılarıyla bölgemizde savunma sanayiine iş yapan veya yapma potansiyeli olan firma personeline yönelik bir eğitim programı düzenlenecektir.

Sanayide Kadın İstihdamının Artırılması Eğitim Programının Düzenlenmesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın belirlediği 2024 yılı için belirlemiş olduğu tema olan "Kadın İstihdamı ve Kadın Girişimciliği" kapsamında mesleki ve teknik eğitimler verilmesi planlanmaktadır. Eğitimlerin içerikleri sanayi ve ticaret odaları ve organize sanayi bölgeleri ile yapılacak olan istişareler sonunda belirlenecektir.

iv. Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri

Firma Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında, yatırım destek ofisleri tarafından yeni kurulan firmalar, yatırım teşvik belgesi alan firmalar, inovatif girişimciler, ulusal başarı örnekleri, Ajanstan destek alan firmalar gibi başlıklar altında farklı firmalara yönelik olarak sistematik ve planlı saha ziyaretleri düzenlenecektir. Bu ziyaretler kapsamında en önemli paydaşlar yine organize sanayi bölgeleri ve teknopark yönetimleri olacaktır. Ziyaretler kapsamında firmalara devlet destekleri ve teşvikler, yatırım süreçleri, ildeki önemli ekonomik gelişmeler, Ajans çalışmaları, yatırım süreçleri konusunda bilgilendirmelerde bulunulacaktır. Ayrıca; yatırımcı ve girişimcilerin sektörlerine ve firmalarına yönelik son gelişmeler, talep ve ihtiyaçları istişare edilecektir.

Firma ziyaretlerine ilaveten, yatırım destek ofisleri tarafından başta kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere ilgili odalar, borsalar ve meslek kuruluşlarına yönelik kurumsal ziyaretlerin sistematik ve planlı şekilde gerçekleştirilmesi düşünülmektedir. Bu sayede; yatırım ortamına dair ihtiyaç ve talepler sahada tespit edilerek kurumlar arasında sürdürülebilir işbirlikleri geliştirilmesine katkı sağlanacaktır. Ayrıca, ilçelerde faaliyet gösteren paydaşların ziyareti ile ilçelerin güncel ekonomik ve sosyal durumunun daha iyi anlaşılması, talep ve ihtiyaçların yerinde tespit edilmesi, ekonomik alanda istihdam ve katma değer sağlamaya yönelik projelerin tespit edilmesi planlanmaktadır.

6 Aylık Firma Ziyareti Bilgi Notlarının Hazırlanması

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında yatırım destek ofisleri tarafından yatırım süreçleri, izin ve ruhsatlar, Ajans çalışmaları, devlet destekleri ve teşvikler gibi konularda yatırımcı ve girişimcilerin bilgilendirilmesine yönelik firma ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Bahse konu ziyaretlerde elde edilen bulguların somut çıktıya dönüştürülmesi ve bölgesel ihtiyaçların sistematik olarak raporlanarak Genel Sekreterlik ve Bakanlık ile paylaşılması amacıyla 3 aylık firma ziyareti bilgi notları hazırlanması düşünülmektedir. Bu sayede yatırımcı ve girişimcilerin ihtiyaç ve talepleri noktasında bölgesel ve ulusal düzeyde bilgi akışının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Invest in Adana & Invest in Mersin Web Sitelerinin Güncellenmesi ve Takibi

Önceki yıllarda hazırlanmış olan Invest in Adana & Invest in Mersin web siteleri ile birlikte girişimci ve yatırımcılara ilin yatırım ortamı, yatırım süreçleri, özel yatırım bölgeleri, devlet destekleri ve teşvikler gibi konularda detaylı bilgiler sunulmaktadır. Ancak; bu sitelerde yatırımcıya en güncel bilgi ve verilerin sunulması büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda; mezkûr sitelerin sürekli güncel halde tutulması için hizmet alımı yapılacak, yıl içinde güncel veriler ve bilgiler takip edilerek siteye işlenecek, ayrıca sitenin İngilizce ve Arapça versiyonları için gerekli olan tercüme işlemleri gerçekleştirilecektir.

Yatırım ve Ekonomi Odaklı STK Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi

Adana ve Mersin illerinde bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyet gösteren yatırım ve ekonomi odaklı önemli sivil toplum kuruluşları bulunmaktadır. İlgili STK'lar yıl içerisinde yatırım destek ofisleri uzmanları tarafından ziyaret edilerek illerin yatırım ortamındaki son gelişmeler kendileri ile paylaşılacak, Ajans destekleri başta olmak üzere devlet destekleri ve teşvikler konusunda bilgilendirmelerde bulunulacak, ayrıca sektör ve firmaların ihtiyaç ve talepleri noktasında istişareler gerçekleştirilecektir.

3 Aylık İl İş ve Yatırım Gündemi Bilgi Notlarının Hazırlanması

İllerdeki yatırım ortamının güncel olarak takip edilmesi, illerin ekonomik gündemindeki konuların izlenmesi, katma değer yaratan, inovatif veya makro girişim ve yatırımlar hakkında farkındalığın artırılması amacıyla yatırım destek ofisleri tarafından yatırım gündemi bilgi notları hazırlanması faaliyeti sürdürülecektir. Hazırlanan bu bilgi notları Genel Sekreterlik ve Bakanlık ile paylaşarak ilgili konulardaki farkındalık düzeyinin kurumsal, bölgesel ve ulusal düzeyde artırılması hedeflenmektedir.

B2B Etkinliğinin Gerçekleştirilmesi

İtalya'nın Friuli Venezia Giulia Bölgesi tarafından finanse edilen, Unione Regionale Economica Slovenia (URES) isimli bölgesel kalkınma birliğinin yürütücülüğünde uygulanan ve Adana Valiliği ile Çukurova Kalkınma Ajansının proje ortağı olarak yer aldığı "Mavi Büyüme" projesi 2023 yılı içerisinde yürütülmüştür. Bu proje kapsamında bölgeler arasında kurulan iş ağı aracılığıyla İtalya'nın Trieste Bölgesi ile Çukurova Bölgesi arasında 2024 yılı içerisinde bir B2B organizasyonunun düzenlenmesi öngörülmektedir. İtalyan partnerlerle yukarıda ifade edilen proje kapsamında başlayan iş birliğinin B2B başta olmak üzere uluslararası proje başvurularında da sürdürülmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede Çalışma Programı kapsamında uluslararası proje ve iş birliği faaliyetleri açısından odak ülke İtalya olarak belirlenmiştir.

Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali TEKNOFEST 2024'e Katılım Sağlanması

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile T3 Vakfı yürütücülüğünde düzenlenen TEKNOFEST, Türkiye'de milli teknolojinin geliştirilmesi konusunda kritik rol oynayan kuruluşların önemli katkılar sunduğu, Türkiye'nin ilk ve tek havacılık, uzay ve teknoloji festivalidir. İlk TEKNOFEST'in düzenlendiği 2018 yılından bugüne organizasyon, yaklaşık 10 milyon ziyaretçiyi ağırlamıştır. Cumhuriyet'in 100. yıl dönümü dolayısıyla 2023 yılında üç büyük şehirde düzenlenen etkinliğin 2024 yılında Adana'da düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Yerelde Adana Valiliğinin koordinasyonu yürüteceği TEKNOFEST Adana etkinliğine Ajansımız da katkı sunacak ve katılım sağlayacaktır.

v. Ajans Destekleri

2022 Yılı Genç İstihdamı Faizsiz Kredi Desteği Programı

Genç İstihdamı Faizsiz Kredi Desteği Programı, Adana'da hazır giyim ve mobilya, Mersin'de ise gıda ve turizm sektörlerinde faaliyet yapan ya da yapacak olan KOBİ'lerin Ajans tarafından desteklenmesi

uygun görülen projeleri için, ilgili aracı kuruluş vasıtasıyla faizsiz kredi imkânı sağlanmasını içeren bir destek programıdır. Programın amacı Çukurova Bölgesi'nde genç istihdamı ve katma değer artışına katkı sağlamaktır. Program kapsamında ilgili aracı kuruluş, başvuru sahibinin kredi uygunluğunun mali kontrolü ve geri ödeme süreçlerinin aracılığını üstlenmektedir. 2022 yılının Kasım ayında ilan edilen Program kapsamında 13 işletme faizsiz kredi desteği almaya hak kazanmış olup, yaklaşık 19,5 milyon TL ödenek kullanılmıştır. Program kapsamında desteklenen işletmelerin Ajansa taksitler halinde yaptıkları kredi geri ödemeleri 2024 yılında alınmaya başlanacaktır.

2024 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Geliştirme Çalışmaları

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2024 Yılı Üreten Şehirler Programı için proje geliştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede kurum ve kuruluşlar ziyaret edilecek, öncelikli sorun alanlarına ilişkin proje önerileri alınacaktır. Belirli sorun alanları ve proje önerileri bir arada değerlendirilerek bir önceliklendirme yapılacak, güdümlü proje desteği veya tematik teknik destek gibi araçların uygunlukları değerlendirilecek ve alternatif proje önerileri geliştirilecektir.

vi. Diğer Proje ve Faaliyetler

Avrupa Komisyonu Bölgesel İnovasyon Vadileri Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları

Avrupa Birliği'nde Avrupa İnovasyon Ekosistemlerinde inovasyonu hızlandırmayı ve güçlendirmeyi amaçlayan ve inovasyon bölünmesi ile başa çıkmayı hedefleyen yeni Avrupa İnovasyon Gündemi doğrultusunda, Avrupa Komisyonu, bölgesel düzeyde Ar-Ge yatırımlarının ve politikalarının koordinasyonunu ve yönlendirmesini artırmaya kararlı olan 100 bölgeye Bölgesel İnovasyon Vadileri (Regional Innovation Valley – RIV) etiketi vermeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede Mart 2023'te, Avrupa Komisyonu, Avrupa bölgelerini RIV olmaya davet eden bir niyet beyanı çağrısı başlatmıştır. Bu çağrı kapsamında yerel üniversite ve kurumlarla işbirliği içerisinde proje geliştirme çalışması başlatmış olan Ajansımız, çalışmalarını 2024 yılında sürdürmeyi planlamaktadır.

Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri (ADİM) Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları

Ulusal koordinasyonu Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yürütülen Dijital Avrupa Programı'nın hedeflerinden biri, başta KOBİ'ler olmak üzere kamu kurumları, büyük ölçekli şirketler, üniversite araştırma merkezleri ve diğer tüm paydaşların dijital dönüşümlerini destekleyecek Avrupa Dijital İnovasyon Merkezlerinin (ADİM) ülkemizde de hizmete açılmasıdır.

ADİM'ler, başta KOBİ'ler olmak üzere tüm paydaşlara; yatırım öncesi test desteği, yatırımcı bulma desteği, eğitimler ve ağ oluşturma destekleri sunacaktır. Kâr amacı gütmeyen faaliyetlerini sürdürecektir. ADİM'ler aynı zamanda AB geneline yayılmış diğer ADİM'lerin altyapılarına erişebilme ve birlikte iş birlikleri geliştirme imkânına sahip olacaklardır. Bu çerçevede ülkemizde kurulacak ADİM'lerin seçimi için ulusal çağrı ilan edilmiştir. Çukurova Kalkınma Ajansı, bölgesel konsorsiyumlar şeklinde başvurunun şart koşulduğu çağrı kapsamında, Adana Sanayi Odası bünyesinde bir Dijital İnovasyon Merkezi kurulması amacıyla bir konsorsiyumun oluşturulmasına ön ayak olarak proje yazımını ve başvuru sürecini yürütmüştür. İki aşamalı değerlendirme sürecinin olduğu Program kapsamında bölge adına yapılan başvuru Bakanlık değerlendirmesini geçmiştir. Nisan ayında gerçekleştirilecek Avrupa Komisyonu değerlendirmesi için Ajansımız başvuru ve değerlendirme sürecine dair takibini sürdürecektir.

vii. Önemli Kamu Yatırımları

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde yer aldığı düşünülen ve bölgede devam eden en önemli kamu yatırımları organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi siteleri yatırımlarıdır.

Adana'da Hacı Sabancı, Kozan ve Ceyhan olmak üzere üç organize sanayi bölgesi ve yedi küçük sanayi sitesi bulunmakta olup, bir endüstri bölgesi, altı yeni organize sanayi bölgesi, altı yeni küçük sanayi sitesi ve iki OSB genişleme sahası üzerinde çalışmalar yürütülmektedir. Bölgedeki en büyük sanayi yatırımı olan Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi'nde 4 Eylül 2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Ceyhan polipropilen üretim tesisi için 8,2 milyar TL'lik proje bazlı devlet desteği kararı verilmiş olup, çalışmalar devam etmektedir. Hacı Sabancı OSB 3. Etap Genişleme Alanında kamulaştırma çalışmaları sürdürülmektedir. Ceyhan Organize Sanayi Bölgesinin 4.150 dönümlük 2. etap alanı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından tescil edilmiştir. Bunların dışında, Ceyhan Kimya OSB, Ceyhan Kömürçüler OSB, Sarıçam Gıda İhtisas OSB, Karataş Tarıma Dayalı İhtisas (Sera) OSB ve Karataş Tarıma Dayalı İhtisas (Su Ürünleri) OSB için planlama çalışmaları devam etmektedir.

Mersin'de ikisi faal, üçü kamulaştırma ve altyapı, ikisi yer seçimi sonrası kuruluş aşamasında olmak üzere yedi organize sanayi bölgesi ve irili ufaklı 15 küçük sanayi sitesi bulunmaktadır. Faal durumdaki organize sanayi bölgeleri, Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesi ve Silifke Organize Sanayi Bölgesi'dir. Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesi'nde dört ve beşinci kısım genişleme alanlarına ilişkin planlama

çalışmaları devam etmektedir. Mersin-Tarsus Tarımsal Ürün İşleme İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde altyapı çalışmaları, Tarsus Organize Sanayi Bölgesi'nde kamulaştırma ve altyapı çalışmaları, Mut Organize Sanayi Bölgesi'nde ise trafo, elektrik ve yol altyapısı çalışmaları sürmektedir. Anamur Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ve Erdemli Organize Sanayi Bölgesinde ise, yer seçimi çalışmaları tamamlanmış olup, kuruluş süreci devam etmektedir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki Tablo'da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2024		2025		2026	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Adana ve Mersin İllerinde Yatırım Ortamının İyileştirilmesine Yönelik Araştırma Çalışmasının Yapılması						
Adana ve Mersin'de Özel Sektör Yatırımlarına Rehberlik Sağlamak Üzere Yatırım Fırsatları Analiz Çalışmasının Yapılması						
Ürün Uzayı Analizi Çalışması Kapsamında İl Değerlendirme Raporlarının Hazırlanması						
Bölgesel Girdi Çıktı Analizlerinin Tamamlanması						
Bölgesel Akıllı Uzmanlaşma Stratejisinin Hazırlanması						
Ceyhan-Yumurtalık Alt Bölgesi Sanayi Planlama Çalışmasının Yapılması						
Organize Sanayi ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile İş Birliklerinin Artırılmasına Yönelik Çalışmalar Yapılması						
Yapay Zeka Uygulamaları Eğitiminin Düzenlenmesi						
Savunma Sanayi Kaynak Yönetimi Eğitiminin Düzenlenmesi						
Sanayide Kadın İstihdamının Artırılması Eğitim Programının Düzenlenmesi						
Firma Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi						
6 Aylık Firma Ziyareti Bilgi Notlarının Hazırlanması						
Invest in Adana & Invest in Mersin Web Sitelerinin Güncellenmesi ve Takibi						
Yatırım ve Ekonomi Odaklı STK Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi						
3 Aylık İl İş ve Yatırım Gündemi Bilgi Notlarının Hazırlanması						
B2B Etkinliğinin Gerçekleştirilmesi						

Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali TEKNOFEST 2024'e Katılım Sağlanması						
2022 Yılı Genç İstihdamı Faizsiz Kredi Desteği Programı						
2024 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Geliştirme Çalışmaları						
Avrupa Komisyonu Bölgesel İnovasyon Vadileri Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları						
Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları						

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Sonuç Odaklı Programın uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Planlama ve Programlama Birimi sorumludur. PPB, SOP kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin raporlamasını SOP Yönetim Planı çerçevesinde gerçekleştirmekte ve gerektiğinde Ajans dışındaki kurumlardan gerekli bilgileri temin etmektedir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, PPB tarafından takip edilmekte ve Ajans Yönetim Kurulu toplantılarında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılmaktadır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için toplantılar gerçekleştirmektedir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen mali ve teknik desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi, izlemesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi, yatırım destek faaliyetlerinden Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılmaktadır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilmektedir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılmaktadır. Raporlama çalışmalarında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPB'ye aittir.

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2024 yılında yapılacak olan faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Bileşenler	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Adana ve Mersin İllerinde Yatırım Ortamının İyileştirilmesine Yönelik Araştırma Çalışmasının Yapılması	MYDO, AYDO	01.01.2024-31.05.2024	-
	Adana ve Mersin'de Özel Sektör Yatırımlarına Rehberlik Sağlamak Üzere Yatırım Fırsatları Analiz Çalışmasının Yapılması	MYDO, AYDO	01.03.2024-30.11.2024	-
	Ürün Uzayı Analizi Çalışması Kapsamında İl Değerlendirme Raporlarının Hazırlanması	PPB	01.01.2024-31.10.2024	750.000,00
	Bölgesel Girdi Çıktı Analizlerinin Tamamlanması	PUB, PPB	01.01.2024-30.09.2024	200.000,00
	Bölgesel Akıllı Uzmanlaşma Stratejisinin Hazırlanması	PPB	01.01.2024-31.12.2024	0,00
	Ceyhan-Yumurtalık Alt Bölgesi Sanayi Planlama Çalışmasının Yapılması	PPB	01.07.2024-31.12.2024	-
İş Birliği ve Koordinasyon	Organize Sanayi ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile İş Birliklerinin Artırılmasına Yönelik Çalışmalar Yapılması	AYDO, MYDO, PPB	01.01.2024-31.12.2024	-
Kapasite Geliştirme	Yapay Zeka Uygulamaları Eğitiminin Düzenlenmesi	MYDO, AYDO	01.07.2024-31.12.2024	0,00
	Savunma Sanayi Kaynak Yönetimi Eğitiminin Düzenlenmesi	MYDO, AYDO	01.07.2024-31.12.2024	0,00
	Sanayide Kadın İstihdamının Artırılması Eğitim Programının Düzenlenmesi	MYDO, AYDO, PPB	01.07.2024-31.12.2024	500.000,00
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	Firma Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	MYDO, AYDO	01.01.2024-31.12.2024	-
	6 Aylık Firma Ziyareti Bilgi Notlarının Hazırlanması	MYDO, AYDO	01.01.2024-31.12.2024	-
	Invest in Adana & Invest in Mersin Web Sitelerinin Güncellenmesi ve Takibi	MYDO, AYDO	01.01.2024 - 30.06.2024	-
	Yatırım ve Ekonomi Odaklı STK Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	MYDO, AYDO	01.01.2024-31.12.2024	-
	3 Aylık İl İş ve Yatırım Gündemi Bilgi Notlarının Hazırlanması	MYDO, AYDO	01.01.2024-31.12.2024	-
	B2B Etkinliğinin Gerçekleştirilmesi	MYDO, AYDO	01.06.2024-31.12.2024	300.000,00

	Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali TEKNOFEST 2024'e Katılım Sağlanması	AYDO, PPB, PUB, İDB, DHB	01.05.2024-30.11.2024	5.000.000,00
Ajans Destekleri	2022 Yılı Genç İstihdamı Faizsiz Kredi Desteği Programı	İDB, DHB	01.01.2024-31.12.2024	-
	2024 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Geliştirme Çalışmaları	AYDO, MYDO, PPB, PUB	01.05.2024-31.07.2024	-
Diğer Proje ve Faaliyetler	Avrupa Komisyonu Bölgesel İnovasyon Vadileri Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları	AYDO, MYDO, PPB, PUB, İDB	01.01.2024-30.06.2024	-
	Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları	AYDO, MYDO, PPB, PUB, İDB	01.01.2024-31.12.2024	-
Toplam				6.750.000,00

2.3. Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı (Kırsal SOP)

a. Amaç

Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programının genel amacı, Çukurova Bölgesi'nin kırsal alanlarının ekonomik, ekolojik ve kültürel bağlamda ele alınarak mevcut potansiyelin değerlendirilmesi ve kırsalda yaşam standartlarının iyileştirilmesidir. Programın özel amaçları ise, Çukurova Bölgesi'ndeki kırsal alanların potansiyelinin ve önceliklerinin ortaya konulması, kırsal alanların önceliklerine yönelik gelir getirici faaliyetlerin desteklenmesi ve kırsal alanda yaşam standartlarının iyileştirilmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ülkemizde gerek bölgeler arasında gerekse Çukurova Bölgesi içindeki gelişmişlik farklarını artıran ve göçlerle şekillenen hızlı ve çarpık kentleşmeyi besleyen ana dinamiklerden birinin de kırsal yörelerde yaşanan kalkınma problemleri olduğu yaygın olarak kabul görmektedir. Bu bakımdan, kırsal nüfusun refahının ve yaşam kalitesinin artırılması dengeli ve kapsayıcı kalkınma itibarıyla öne çıkmakta, ekonomik ve sosyal refahın bölge sathına daha dengeli bir şekilde yayılması amacıyla kırsal kesimdeki az gelişmişliğin giderilmesine yönelik kırsal politikalar önem taşımaktadır.

Ajansımız bugüne kadar gerek bölge planları hazırlık sürecinde gerekse farklı dönemlerde ilçe bazlı yaptığı analiz çalışmaları ve hazırladığı raporlar çerçevesinde kırsal alanın ihtiyaçlarını belirleyen çalışmalar gerçekleştirmiştir. Bu çalışmaların yanı sıra eko turizm gibi konularda yapılan araştırma çalışmalarıyla ilçelerin potansiyeli de ortaya konulmuştur.

On İkinci Kalkınma Planı'nda yaşam kalitesinin en üst düzeye yükseltildiği daha güçlü, bağlantılı, esnek ve müreffeh kırsal alanlar oluşturularak, kır ve şehir arasında refah farkı kalmamasının hedeflendiği ifade edilmektedir. Kalkınma Planı'na göre, yaşam kalitesi yüksek kırsal kesim ve daha yaşanabilir ve değer üreten şehirler ile bölgesel gelişmişlik düzeylerinde yakınsama sağlanarak toplumsal refah yaygınlaştırılacaktır. 2024-2028 Çukurova Bölge Planı kapsamında da, kırsal refahın artırılmasının hedeflendiği tedbirlerle kırsaldaki yaşam kalitesinin yükseltilmesi, geçim kaynaklarının çeşitlendirilmesi, beşeri sermayenin geliştirilerek kırsalın cazip hale getirilmesi ve kırsal yörelerin rekabetçi oldukları ürün ve zenginliklere dayanan yerel kalkınma projelerinin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Bu genel çerçeve esas alınarak oluşturulmuş bulunan Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı kapsamında öncelikle bölge kırsalının mevcut potansiyeli ile yatırım fırsatlarının ortaya

konulmasına yönelik analiz çalışmaları yürütülecek, ardından kırsalda ekonomik ve sosyal hayatı canlandırıcı faaliyetler yapılacak ve yenilikçi projeler geliştirilecektir. Ayrıca bölgede kırsal ekonominin büyümesi için tarım dışı sektörler çeşitlendirilecek, girişimcilik ve kırsal yenilikçilik teşvik edilecektir. Başta gençler ve kadınlar olmak üzere kırsal bölgelerde yaşayanların çalışma hayatına girmeleri desteklenecektir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2024 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Bileşenler	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Ölçü Birimi	Çıktı Hedefi	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz, Programlama	Adana ve Mersin'in Kırsal İlçeleri için Yatırım Fırsatları Raporu ile Proje Künyelerinin Hazırlanması	Adet	2 kırsal yatırım fırsatları raporu	Ajans Faaliyet Raporu
	Adana ve Mersin'in Belirlenecek İlçelerinde İvmelendirme Programlarının Oluşturulması	Adet	2 ilçe ivmelendirme programı	Ajans Faaliyet Raporu
	Adana ve Mersin Gastronomi ve El İşi Ürünleri Envanterinin Hazırlanması	Adet	1 envanter çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Karaisalı ve Pozantı İlçelerinde Kırsala Yönelik Tren Turizminin Hayata Geçmesi için Rota Oluşturma Çalışması	Adet	1 rota çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Tematik Turizm Rotalarının Oluşturulması Kapsamında Kozan ve İmamoğlu İlçelerinde Bal (Apikültür) Rotası Çalışması	Adet	1 rota çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Bozyazı ve Aladağ İlçelerinin "Cittaslow (Sakin Şehir)" Potansiyelinin Belirlenmesi Çalışması	Adet	2 pilot ilçe çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Bölgenin Belirlenecek Kırsal İlçelerinde Doğa Yürüyüş Rotalarının Taranarak Özgün ve Pazarlanabilir Olanların Tanıtımına Yönelik Çalışmalar Yapılması	Adet	10 rota çalışması	Ajans Faaliyet Raporu

	Tarsus ve Seyhan İlçeleri Başta Olmak Üzere Bölgede "Slow-Food" Kapsamında İş Birliği Faaliyetleri ile Etkinliklerin Düzenlenmesi	Adet	4 toplantı ve farkındalık etkinliği	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kırsal İlçelerde Ev Pansiyonculuğunun Geliştirilmesi için Bilgilendirme Çalışmalarının Yapılması	Adet	4 bilgilendirme toplantısı	Ajans Faaliyet Raporu
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	SEECO, ENHANCER ve SOGEP Kapsamında Kırsalda Proje Geliştirme Çalışmalarının Yapılması	Adet	10 ilçe ve 20 kurum ziyareti	Ajans Faaliyet Raporu
	Bisiklet Rotaları Kitabının Basılması	Adet	1 kitap	Ajans Faaliyet Raporu
	Yöresel Ürünler Temalı Fotoğraf Yarışmasının Düzenlenmesi	Adet	1 fotoğraf yarışması	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	2024 Yılı SOGEP Kapsamında Destek Alan Projeler	Adet	4 SOGEP projesi	Ajans Faaliyet Raporu

Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2024-2026 döneminde gerçekleştirilecek olan faaliyetler sonunda ulaşılmaları hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,2,3	Ev pansiyonculuğunun geliştirildiği kırsal yerleşim sayısı	Adet	3 kırsal yerleşim	Ajans Faaliyet Raporu
1,2,3	Cittaslow çalışması somut bir başvuruya dönüşen ilçe sayısı	Adet	1 başvuru	Ajans Faaliyet Raporu
1	Bölgede faal hale getirilen ve tanıtımı yapılan doğa yürüyüş rotası sayısı	Adet	5 doğa yürüyüş rotası	Ajans Faaliyet Raporu
3	Altyapı destekleriyle sosyal hizmet kalitesi iyileştirilen kırsal yerleşim sayısı	Adet	5 kırsal yerleşim	Ajans Faaliyet Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Adana ve Mersin'in Kırsal İlçeleri için Yatırım Fırsatları Raporu ile Proje Künyelerinin Hazırlanması

Bölge illerinde merkez dışında yer alan ilçelerde bitkisel üretim, örtü altı sebze meyve üretimi, tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği, küçükbaş hayvancılık, balıkçılık, tavukçuluk, arıcılık, turizm, madencilik, imalat sanayi ve ormancılık gibi farklı iktisadi sektörler bulunmaktadır. Kırsal ağırlığı yoğun olan ilçelerde, ilgili sektörlerden daha fazla katma değer elde etmeye yönelik potansiyel yatırım fırsatları ile

bu sektörlerin güçlendirilmesine yönelik ortak üretim altyapılarının tespitine yönelik bir yatırım fırsatları analiz çalışması Ajans uzmanları tarafından gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda kırsal kesimde uygulanabilecek projeler için ön fizibilite konuları belirlenecek ve proje künyeleri hazırlanacaktır.

Adana ve Mersin'in Belirlenecek İlçelerinde İvmelendirme Programlarının Oluşturulması

Adana ve Mersin illerinde belirlenecek olan kırsal ilçelerde "İlçe İvmelendirme Programları" hazırlanarak, katma değer sağlayacak olan ivmelendirme faaliyetlerinin ve proje önerilerinin ortaya konulması öngörülmektedir. Bu çalışmanın ilerleyen dönemlerde gerçekleştirilecek kırsal ve sosyal odaklı proje geliştirme çalışmalarına ve mali destek programlarına altlık oluşturması planlanmaktadır. Bu çerçevede tarım ve hayvancılığın öne çıktığı kırsal özellikli ilçelerde ürünlerin üretim, satış, pazarlama ve organizasyon süreçlerine yönelik, doğru adımların atılması ve iyi örneklerin tanıtılması amacıyla ilçe ve ürün bazlı eğitim toplantıları ve çalıştaylar düzenlenmesi planlanmaktadır. İlk etapta belirli sayıda ilçe için hazırlanacak olan ilçe ivmelendirme programlarının zaman içinde bölge sathına yaygınlaştırılması öngörülmektedir. Kırsal ekonomiyi canlandırmak ve sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek için düzenlenmesi öngörülen bu programlar, özellikle kırsal bölgelerin potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesi, gelir getirici faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve ilçelerle yerel ürünlerin tanıtılması için önem arz etmektedir.

Adana ve Mersin Gastronomi ve El İşi Ürünleri Envanterinin Hazırlanması

Gastronomi; yerel kalkınma, kırsal kalkınma, sürdürülebilirlik, yaratıcılık ve kapsayıcılık gibi birçok kavram içerisinde daha fazla yer bulmaya başlamıştır. Son yıllarda trend haline gelen deneyim turizmi ile birlikte yerel etnik ve kültürel gruplar kendi kültür ve yaşam tarzlarını sürdürmek için mutfaklarını bir fırsat olarak kullanmaktadır. Teknolojinin hızlı gelişmesi, makineleşmenin artması ve fabrikasyon ürünlerin hızla yayılması ile unutulmaya yüz tutmuş yerel tarım ürünleri, yöresel yemekler, ritüeller ve el sanatları, ziyaret ettiği yerin kültürünü yaşamak isteyen turistler için önemli hale gelmiştir.

Bu nedenle yöresel gastronomi ve el işi ürünleri envanterinin hazırlanması, Çukurova Bölgesinin kültürel zenginliklerini ve geleneksel becerilerini koruma ve tanıtma açısından önemli görülmektedir. Hazırlanacak envanter, Çukurova bölgesinin benzersiz yemekleri, yerel malzemeleri ve el yapımı ürünlerini belgelemek amacıyla oluşturulacaktır. Yöresel yemeklerin tarifleri, kullanılan malzemelerin listesi, pişirme yöntemleri ve sunum detayları bu envanterin önemli bir parçasını oluşturacaktır.

El işi ürünleri envanterinin, Çukurova bölgesinde yaşatılmaya çalışılan geleneksel el sanatları, kalaycılık, bıçakçılık, demircilik, ahşaptan obje ve küçük araç-gereç yapımı, su kabağından süs eşyası ve kurna yapımı, tespih yapımı, dokumacılık, geleneksel Türk işi, oya örücülüğü, ahşap oymacılığı, semercilik ve tenekecilik gibi sanatları içermesi planlanmaktadır. Envanter, bu el işi ürünlerinin özgün tasarımları, malzemeleri ve üretim süreçleri hakkında ayrıntılı bilgiler içerecektir. Bu sayede, yöresel kültürlerin gelecek nesillere aktarılmasına ve bu ürünlerin pazarlanmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Yöresel gastronomi ve el işi ürünleri envanterinin, yerel ekonominin güçlenmesine ve turizmin teşvik edilmesine de yardımcı olacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda bu envanter, koruma ve tanıtma çabalarına yönlendirilen kaynakların etkili bir şekilde kullanılmasına olanak tanıyacaktır. Bu nedenle, bu envanterin hazırlanması ve düzenli olarak güncellenmesi, Çukurova Bölgesinin kültürel mirasının korunmasına ve geliştirilmesine önemli bir katkı sağlayacaktır.

Karaisalı ve Pozantı İlçelerinde Kırsala Yönelik Tren Turizminin Hayata Geçmesi için Rota Oluşturma Çalışması

Tren hatlarının turizmde son dönemde artan popülerliği bir turizm fırsatı olarak görülmektedir. Özellikle Adana kırsalında yer alan Varda Köprüsü, Kapıkaya Kanyonu ve Yerköprü Şelalesi bölge tren turizmi kapsamında cazibe merkezleri haline getirilebilecek önemli noktalar olarak görülmektedir. Bu turizm rotasının ilerleyen dönemlerde Mersin merkez ile Belededik istasyonunu kapsayabileceği ve Kayseri ve Ankara ile birleştirilebileceği düşünülmektedir. 2024 yılı içerisinde tren turizminin bölgede hayata geçmesi için rota oluşturulması, pilot turların düzenlenmesi ve ilgili paydaşlarla görüşmelerin gerçekleştirilerek sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik alternatif iş modellerinin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Tematik Turizm Rotalarının Oluşturulması Kapsamında Kozan ve İmamoğlu İlçelerinde Bal (Apikültür) Rotası Çalışması

2022 yılı TÜİK verilerine göre Adana, Türkiye’de doğal bal üretiminin en fazla yapıldığı iller sıralamasında ikinci sırada yer almaktadır. Adana’nın yıllık doğal bal üretimi 12.646 tondur. İlçe bazında baktığımızda ise Kozan, 5.720 ton doğal bal üretimi ile Türkiye’deki tüm ilçeler arasında birinci sırada yer almaktadır. Adana’nın kuzeyinde yer alan ve Kozan’a komşu konumdaki İmamoğlu ilçesi ise ciddi bir kovan üretim kapasitesine sahiptir. Öyle ki Türkiye’deki birçok ile kovan satışı İmamoğlu’ndan yapılmaktadır. İstatistiklerden anlaşılacağı üzere arıcılık bölgemizde önemli bir geçim kaynağıdır ve ulusal düzeyde bilinirliğe sahip markaları ile bölge ekonomisinde başarısını kanıtlamıştır. Arıcılık

kapsamında apikültür ve apiterapi; bölgemizde deneyim ve sağlık turizminin gelişmesine katkı sağlayabilecek potansiyele sahiptir. Bu çerçevede bir Bal (Apikültür) Rotası oluşturulması planlanmaktadır. Rota kapsamında kovan yapımı, arıcıların ziyareti, bal sağımı, bal üretim tesislerinin ziyareti, bal müzesi ziyareti, bal ürünleri tadımı (propolis, bal şerbeti vb.) atölyeleri yer alacaktır. Bal rotasının oluşturulması kapsamında öncelikle bölgesel ve yerel paydaşlar ile toplantılar yapıp, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınacak ve her bir kurumun sağlayabileceği katkılar üzerine görüşmeler yapılarak bir yol haritası çıkarılacaktır.

Bozyazı ve Aladağ İlçelerinin "Cittaslow (Sakin Şehir)" Potansiyelinin Belirlenmesi Çalışması

"Cittaslow," 1999 yılında İtalya'nın Orvieto şehrinde başlayan bir uluslararası harekettir ve "Sakin Şehir" veya "Yavaş Şehir" anlamına gelir. Cittaslow, kentsel yaşamın hızını azaltmayı, yerel kültürleri ve gelenekleri korumayı, doğal çevreye saygılı bir şekilde gelişmeyi teşvik eden bir sürdürülebilirlik ve yaşam kalitesi hareketidir.

Çukurova Bölgesi'ndeki ilçelerin Cittaslow potansiyelinin belirlenmesi, farkındalık çalışmalarının yapılması ve gerekli görülen alanlarda destek sağlanması, bu ilçelerin sürdürülebilir ve yaşanabilir yerler haline gelmesine katkı sağlayacaktır. İlk adım olarak, Bozyazı ve Aladağ ilçelerinin kendine özgü doğal güzellikleri, yerel gelenekleri ve gastronomik özellikleri detaylı bir şekilde incelenecektir. Bu analiz, ilçelerin sakin şehir hareketine uygunluğunu değerlendirmek için temel oluşturacaktır.

Daha sonra, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve ilçe sakinleri ile iş birliği içinde, Cittaslow ilkelerine uyum sağlamak amacıyla projeler geliştirilmesine katkı sunulacaktır. Bu projelerle, çevrenin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması, yerel ürünlerin desteklenmesi, yeşil alanların artırılması ve toplumsal dayanışmanın teşvik edilmesi de amaçlanmaktadır. Ayrıca, yerel kurumlar ve halkın sakin şehir kavramı hakkında farkındalığını artırmak için seminerler, atölye çalışmaları ve etkinliklerin yanı sıra medya kampanyaları gibi iletişim araçları da kullanılacaktır. Daha sonra bu ilçelerin Cittaslow üyeliği için başvuru yapmaları teşvik edilecek ve süreçlerin takibi sağlanacaktır.

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

Bölgenin Belirlenecek Kırsal İlçelerinde Doğa Yürüyüş Rotalarının Taranarak Özgün ve Pazarlanabilir Olanların Tanıtımına Yönelik Çalışmalar Yapılması

Çukurova bölgesi, Türkiye'nin güneyinde bulunan muhteşem doğal güzellikler ve doğa yürüyüşü için harika fırsatlar sunan bir coğrafyadır. Bu bölgede bulunan doğa yürüyüş rotalarının taranarak özgün ve

pazarlanabilir olanlarının tanıtılması, yerel turizmin canlandırılması ve bölgenin doğal güzelliklerinin korunması hedeflenmektedir. Örneğin bu çalışmalar kapsamında Erdemli–Silifke bölgesinde Antik Olba Yolları içerisinde bulunan Uzuncaburç Kültür Rotası ve rota belirlenme çalışmalarına yeni başlanan Anavarza Antik Kenti–Tufanbeyli Şar Antik Kenti arasında oluşturulacak Puduhepa Kültür Rotası gibi bölgedeki özgün rotaların tanıtımına yönelik faaliyetler yapılacaktır.

Tarsus ve Seyhan İlçeleri Başta Olmak Üzere Bölgede “Slow-Food” Kapsamında İş Birliği Faaliyetleri ile Etkinliklerin Düzenlenmesi

Gastronomi, ekonomik kalkınma aracı olarak yerel ekonomiyi ve tüketim kalıplarını etkileyen önemli bir faktör olarak kabul edilmektedir. Yiyecek-içecek sektörü bölgesel çekiciliğe katkıda bulunabilmekte, yerel çevreyi ve kültürel mirası koruyarak yerel kimlikleri ve topluluk duygusunu güçlendirebilmektedir. Ülkemiz ve bölgemizde son dönemde artan yerel festival ve etkinlikler bu çerçevede yerel üretim ve istihdamı güvence altına almaya ve kırsal toplulukları canlı tutmaya katkıda bulunan faaliyetler olarak görülmektedir. Buradan hareketle, yerel değerleri ve gelenekleri kucaklayarak yeniden inşa etmeyi, doğal kaynaklara yönelmeyi ve sağlıklı beslenmeyi amaç edinen “Slow-Food (Yavaş Beslenme)” felsefesinin bölgede yaygınlaştırılması öngörülmektedir. Burada çıkış noktası, ekonomik kalkınmayı tetikleyerek yerel ekonomilere katkıda bulunan yerel festival ve etkinlikler olacaktır. İlk olarak, bölgedeki yerel aktörlerle iş birliği içerisinde kaybolmaya yüz tutmuş veya az bilinen lezzetlerin tespit edilmesi için saha ve araştırma çalışması yapılacaktır. Diğer yandan, yavaş beslenme hareketi konusunda yapılacak bilinçlendirme çalışmalarıyla, yerel lezzetlerin korunması, sebze ve meyvelerin geleneksel yöntemlerle yetiştirilmesi, yemeklerin geleneksel yollarla pişirilmesi, doğal malzemelerin kullanılması ve sağlıklı beslenme gibi konu başlıklarında farkındalığın artırılması planlanmaktadır.

iii. Kapasite Geliştirme

Kırsal İlçelerde Ev Pansiyonculuğunun Geliştirilmesi için Bilgilendirme Çalışmalarının Yapılması

Kırsalda ev pansiyonculuğu, genellikle kırsal bölgelerde, geleneksel evlerin veya kırsal konutların turistlere konaklama hizmeti sunmak amacıyla kullanıldığı bir turizm işletmesi türüdür. Bu tür işletmeler, ev sahiplerinin kendi evlerini veya ek yapıları turistlere kiralaması veya oda-kahvaltı hizmeti sunması temeline dayanır. Kırsal ev pansiyonları, genellikle turistlere daha kişisel ve sıcak bir deneyim sunmayı hedefler. Misafirlere yerel kültür ve geleneklere daha yakın bir temas olanağı sağlar ve doğal çevreye daha yakın bir şekilde erişim imkanı sunar. Bu tür işletmeler, geleneksel oteller ve tatil köylerinden farklı olarak daha sıcak bir atmosfer sunar ve genellikle yerel halk ile daha yakın etkileşime

izin verir. Bu sayede kırsal bölgelerdeki ekonomik kalkınmayı teşvik edebilir ve doğal kaynakları koruma fırsatı sunabilir.

Çukurova Bölgesinde kırsalda ev pansiyonculuğunun geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilecek bilgilendirme çalışmaları kapsamında çeşitli faaliyetler yapılması planlanmaktadır. İlk olarak, kırsal bölgelerdeki potansiyel ev pansiyonu işletmecilerine yönelik eğitim seminerleri düzenlenmesi hedeflenmektedir. Bu eğitimler, işletmecilere pansiyon yönetimi, misafir ilişkileri, temizlik standartları, hizmet kalitesi ve pazarlama konularında bilgi ve beceri kazandırmayı hedefleyecektir. Ayrıca, kırsal pansiyon işletmecilerine iş planları hazırlama, yerel kültür ve gelenekleri tanıtmaya, sürdürülebilir turizm uygulamaları ve çevre koruma konularında da bilgilendirme yapılacaktır.

Diğer bir faaliyet ise tanıtım çalışmalarıdır. Kırsal pansiyonlar, internet siteleri, sosyal medya hesapları, turistik rehberler ve yerel etkinlikler aracılığıyla tanıtılacaktır. Bu tanıtım faaliyetleri, bölgeye özgü deneyimleri, doğal güzellikleri, yerel el sanatları ve yöresel lezzetleri vurgulayarak turistlerin ilgisini çekmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, yerel yönetimler, turizm birlikleri ve seyahat acenteleri ile iş birliği yaparak pansiyonların tanıtımını daha etkili hale getirilmeye çalışacaktır. Yapılacak olan faaliyetlerle kırsal bölgelerdeki ev pansiyonculuğunun kaliteli hizmet sunumuyla birlikte yerel ekonomiye katkı sağlaması ve bölge halkının gelir düzeyini artırması hedeflenmektedir.

iv. Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri

SEECO, ENHANCER ve SOGEP Kapsamında Kırsalda Proje Geliştirme Çalışmalarının Yapılması

“Türkiye’deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum (SEECO)” ile “Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi (ENHANCER)” projeleri ve Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında mevcut proje havuzunun kırsal alanda genişletilmesi ve muhtemel yeni konularla zenginleştirilmesi için saha çalışmaları yapılacak ve yereldeki kurumlarla iş birliği içerisinde proje önerileri geliştirilecektir.

Bisiklet Rotaları Kitabının Basılması

Adana ve Mersin’in bisiklet rotaları 2023 yılında yapılan kapsamlı saha çalışmaları ile ayrıntılı biçimde belirlenmiştir. Bu rotaların etkin biçimde tanıtımının sağlanabilmesi için hazırlanmakta olan kitap 2024 yılı başında tamamlanacaktır. Hazırlanan tanıtım kitabının tasarım ve basım işleri için kaynak ayrılmaktadır.

Yöresel Ürünler Temalı Fotoğraf Yarışmasının Düzenlenmesi

Ajansımız tarafından bölgede daha önce 2015 ve 2016 yıllarında iki kez gerçekleştirilmiş olan Çukurova'nın Renkleri Fotoğraf Yarışması'nın, 2024 yılında yöresel ürünler teması çerçevesinde ilgili paydaşlarla işbirliği içerisinde tekrarlanması öngörülmektedir. Yarışma teması kapsamında paydaşlarla bir toplantı gerçekleştirilecek ve izlenecek olan yol haritası belirlendikten sonra yarışma organizasyonu gerçekleştirilecektir.

v. Ajans Destekleri

2024 Yılı SOGEP Kapsamında Destek Alan Projeler

2024 yılının ikinci yarısında SOGEP kapsamında bölgede destek alan projelerin belirlenmesiyle Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı kapsamına dahil olacak olan projelerin SOP kapsamında sözleşme ve uygulama süreçleri takip edilecektir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Program kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin planlaması Tablo'da yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2024		2025		2026	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Adana ve Mersin'in Kırsal İlçeleri için Yatırım Fırsatları Raporu ile Proje Künyelerinin Hazırlanması						
Adana ve Mersin'in Belirlenecek İlçelerinde İvmelendirme Programlarının Oluşturulması						
Adana ve Mersin Gastronomi ve El İşi Ürünleri Envanterinin Hazırlanması						
Karaisalı ve Pozantı İlçelerinde Kırsala Yönelik Tren Turizminin Hayata Geçmesi için Rota Oluşturma Çalışması						
Tematik Turizm Rotalarının Oluşturulması Kapsamında Kozan ve İmamoğlu İlçelerinde Bal (Apikültür) Rotası Çalışması						
Bozyazı ve Aladağ İlçelerinin "Cittaslow (Sakin Şehir)" Potansiyelinin Belirlenmesi Çalışması						
Bölgenin Belirlenecek Kırsal İlçelerinde Doğa Yürüyüş Rotalarının Taranarak Özgün ve Pazarlanabilir Olanların Tanıtımına Yönelik Çalışmalar Yapılması						
Tarsus ve Seyhan İlçeleri Başta Olmak Üzere Bölgede "Slow-Food"						

Kapsamında İş Birliği Faaliyetleri ile Etkinliklerin Düzenlenmesi						
Belirlenecek Kırsal İlçelerde Ev Pansiyonculuğunun Geliştirilmesi için Bilgilendirme Çalışmalarının Yapılması						
SEECO, ENHANCER ve SOGEP Kapsamında Kırsalda Proje Geliştirme Çalışmalarının Yapılması						
Bisiklet Rotaları Kitabının Basılması						
Yöresel Ürünler Temalı Fotoğraf Yarışmasının Düzenlenmesi						
2024 Yılı SOGEP Kapsamında Destek Alan Projeler						

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Sonuç Odaklı Programın uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Planlama ve Programlama Birimi sorumludur. PPB, SOP kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin raporlamasını SOP Yönetim Planı çerçevesinde gerçekleştirmekte ve gerektiğinde Ajans dışındaki kurumlardan gerekli bilgileri temin etmektedir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, PPB tarafından takip edilmekte ve Ajans Yönetim Kurulu toplantılarında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılmaktadır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için toplantılar gerçekleştirmektedir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen mali ve teknik desteklerin uygulamasından Proje Uygulama Birimi (PUB), izlemesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi, yatırım destek faaliyetlerinden Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılmaktadır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilmektedir. SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara ve Yıllık Faaliyet Raporları kapsamında ilgili birimler tarafından yapılmaktadır. Raporlama çalışmalarında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPB'ye aittir. Program kapsamında 2024 yılı bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Bileşenler	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Adana ve Mersin'in Kırsal İlçeleri için Yatırım Fırsatları Raporu ile Proje Künyelerinin Hazırlanması	AYDO, MYDO	01.01.2024-30.06.2024	-
	Adana ve Mersin'in Belirlenecek İlçelerinde İvmelendirme Programlarının Oluşturulması	PPB, AYDO, MYDO	01.07.2024-31.12.2024	-
	Adana ve Mersin Gastronomi ve El İşi Ürünleri Envanterinin Hazırlanması	AYDO, MYDO, PPB	01.04.2024-31.12.2024	-
	Karaisalı ve Pozantı İlçelerinde Kırsala Yönelik Tren Turizminin Hayata Geçmesi için Rota Oluşturma Çalışmasının Yapılması	AYDO	01.01.2024-30.11.2024	250.000,00
	Tematik Turizm Rotalarının Oluşturulması Kapsamında Kozan ve İmamoğlu İlçelerinde Bal (Apikültür) Rotası Çalışmasının Yapılması	AYDO	01.01.2024-31.12.2024	-
	Bozyazı ve Aladağ İlçelerinin "Cittaslow (Sakin Şehir)" Potansiyelinin Belirlenmesi Çalışmasının Yapılması	AYDO, MYDO, PPB	01.07.2024-31.12.2024	-
	İş Birliği ve Koordinasyon	Bölgenin Belirlenecek Kırsal İlçelerinde Doğa Yürüyüş Rotalarının Taranarak Özgün ve Pazarlanabilir Olanların Tanıtımına Yönelik Çalışmalar Yapılması	PPB	01.01.2024-31.12.2024
Tarsus ve Seyhan İlçeleri Başta Olmak Üzere Bölgede "Slow-Food" Kapsamında İş Birliği Faaliyetleri ile Etkinliklerin Düzenlenmesi		PPB, AYDO, MYDO	01.01.2024-31.12.2024	-
Kapasite Geliştirme	Belirlenecek Kırsal İlçelerde Ev Pansiyonculuğunun Geliştirilmesi için Bilgilendirme Çalışmalarının Yapılması	AYDO, MYDO, PPB	01.01.2024-31.12.2024	-
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	SEECO, ENHANCER ve SOGEP Kapsamında Kırsalda Proje Geliştirme Çalışmalarının Yapılması	AYDO, MYDO, PUB, PPB	01.01.2024-30.06.2024	-
	Bisiklet Rotaları Kitabının Basılması	PPB	01.01.2024-30.06.2024	100.000,00
	Yöresel Ürünler Temalı Fotoğraf Yarışmasının Düzenlenmesi	PPB	01.07.2024-31.12.2024	250.000,00
Ajans Destekleri	2024 Yılı SOGEP Kapsamında Destek Alan Projeler	AYDO, MYDO, PUB, PPB, İDB	01.01.2024-31.12.2024	-
Toplam				700.000,00

3. KURUMSAL GELİŞİM

2024 Yılı Çalışma Programı kapsamı ile başlatılacak olan yeni sonuç odaklı programların başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için Ajansın mevcut insan kaynağının bu programların uygulama sürecine hızlı ve doğru bir şekilde adapte olması gerekmektedir. Bu çerçevede kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, farklı eğitim programları vasıtasıyla personel yetkinliğinin artırılması ve kurumsal iletişimin belirli bir strateji ile sürdürülebilir biçimde yönetimi önem taşımaktadır.

a. Faaliyetler

Bu çerçevede 2024 yılında kurumsal gelişim başlığı altında gerçekleştirilecek olan faaliyetler aşağıda ifade edilmektedir:

i. Kapasite Geliştirme

Kurumsal Eğitim Programlarının Düzenlenmesi

Çukurova Kalkınma Ajansı İnsan Kaynakları Politikası temel ilkeleri ve Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği çerçevesinde, Ajansta görev yapan personel başına yılda 10 günden az olmamak üzere hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda 2024 yılı için birimlerce öngörülen eğitim faaliyetleri aşağıda yer almaktadır:

EĞİTİMİN AMACI	EĞİTİM KONULARI
Planlama, programlama, analiz ve araştırma çalışmalarının daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi	Büyük veri ve iş analitiği eğitimi, veri görselleştirme eğitimi, Python eğitimi
Proje yönetimi konusunda teknik bilgi ve uygulama becerilerinin artırılması	PMP (Project Management Professional/Proje Yönetimi Uzmanı) eğitimi, fizibilite hazırlama eğitimi
İzleme ve değerlendirme çalışmalarında kurumsal kapasitenin yükseltilmesine katkı sağlanması	KOBİ ve ticari kredilerde kredi risk yönetimi eğitimleri, fizibilite hazırlama eğitimi
Bölgenin iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi ve bölge tanıtımına sağlanan katkının artırılması	Hedef pazar analizi eğitimi, dış ticaret analizi eğitimi, alternatif fon mekanizmaları eğitimi
Mevcut iş ve işlemlerdeki verimliliğin ve kurumsal kapasitenin artırılması	Kurumsal iletişim ve marka yönetimi eğitimleri, kurumsal verimlilik ve yeşil yakalılar eğitimi

Öte yandan, tüm personel, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı başta olmak üzere, diğer kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenecek uygun görülen eğitimlere ilgi ve uzmanlık alanları çerçevesinde katılım sağlamaya devam edecektir.

İnsan Kaynakları Faaliyetleri

Kurumun iş yükü hacmi ve dağılımındaki değişim ve personel yetkinlikleri göz önüne alınarak 2024 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen insan kaynakları faaliyetleri şunlardır:

- Ajans yeni personel istihdamı sürecinin yürütülmesi,
- Yeni istihdam edilen personele Ajansın SOP çerçevesindeki yapılanmasına uygun oryantasyon programının uygulanması,
- Ajans mevcut insan kaynakları verilerinin güncellenmesi, yedekleme planlarının hazırlanması,
- Ajans personelinin bilgi, beceri ve niteliklerinin bölgesel ve kurumsal öncelikler çerçevesinde geliştirilmesi.

Diğer yandan, kalkınma ajanslarında istihdam edilen personelin performans değerlendirmesinin yapılması için 2022 yılı başı itibarıyla Kalkınma Ajansları Personelinin Performans Değerlendirilmesine Dair Temel Esaslar yürürlüğe girmiştir. Söz konusu esaslar bir yazılım yoluyla tüm ajanslarda uygulanmaktadır. Bu çerçevede Ajansımız 2024 yılı sonu itibarıyla performans değerlendirme sürecini tamamlayacaktır.

Kurumsal İletişim Faaliyetleri

Ajans faaliyetlerinin bölgede daha fazla tanınması ve Ajansın kurumsal olarak bilinir hale gelmesi, bölgede hedeflerin gerçekleştirilmesi bakımından büyük önem arz etmektedir. Ajansın başarısı, iyi uygulamaların yanı sıra bölge halkının çeşitli faaliyetlere katılımları ve sahiplenmelerini gerektirmektedir. Bu nedenle iletişim faaliyetleri, gerek Ajansın etkin bir şekilde çalışabilmesi, gerekse ülkemizde henüz kurulan kalkınma ajanslarına model oluşturması bakımından büyük önem taşımaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından 2024 yılında yerel, ulusal ve uluslararası platformlarda daha görünür olmasını sağlamak üzere gerçekleştirilecek olan iletişim ve tanıtım faaliyetleri aşağıda özetlenmektedir:

- Ajans faaliyetleri hakkında basın bülteni hazırlanarak basın bilgilendirilmesi, bültenlere kurum internet sitesinde yer verilerek kamuoyunun bilgi sahibi olmasının sağlanması,
- Basında yer alan Ajans haberlerinin düzenli olarak izlenerek raporlanması, kurum web sitesinde yayınlanması, Ajans personelinin bilgilendirilmesi amacıyla oluşturulan basın panosunun sürekli güncel tutulması,
- Kurum internet sitesinde yer alan haberlerin ve duyuruların düzenli aralıklarla güncellenmesi, sosyal medya hesaplarının güncel tutulması.

ii. Diğer Faaliyetler

Destek Hizmetleri Faaliyetleri

Ajansın etkin biçimde çalışmasına yönelik olarak destek hizmetleri kapsamında aşağıda yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- Ajans faaliyetlerinde ihtiyaç duyulan tüketim malzemesi, ofis ekipmanı ve demirbaş malzeme alımı yapılması,
- Ajans hizmetlerinde ihtiyaç duyulan ek araçların kiralama yoluyla temin edilmesi,
- Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 88'inci maddesi çerçevesinde mali istatistiklerin toplanması, bütçe ve muhasebe işlemleri için Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS)'nin kullanılması, Ajansın muhasebe defterlerinin tutulması ve diğer mali konuların takibi için gerekli görüldüğü hallerde mali müşavirlik hizmetlerinin satın alınması,
- Menkul mal, gayrimaddi hak alım, bakım ve onarım giderleri, gayrimenkul mal bakım ve onarım giderlerinin takibi,
- Ajansın sabit ve mobil telefon, faks, klima, jeneratör bakım hizmetlerinin temin edilmesi,
- Hizmet binalarının temizlik, güvenlik, bakım hizmetlerinin temin edilmesi,
- Maaş, sosyal güvenlik primi, vergi ve diğer ödemelerin gerçekleştirilmesi,
- İhtiyaç duyulan yayınların temin edilmesi,
- Ajansın posta ve kargo hizmetlerine ilişkin hizmet alımı sözleşmelerinin yenilenmesi,
- Bilgi-işlem ve web hizmetleriyle ilgili olarak sözleşmeye bağlı hizmet alınması,
- Temsil ve ağırlama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi,
- Ajans görünürlük materyallerinin temin edilmesi,
- Gayri maddi hak alımlarının takibi,
- Yönetim Kurulu faaliyetlerine ilişkin destek hizmetlerinin gerçekleştirilmesi,
- Diğer idari hizmetlerin gerçekleştirilmesi.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Faaliyetleri

Mevcut kurumsal bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısını geliştirmek ve daha etkin bir şekilde kullanabilmek için Ajans tarafından aşağıdaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- Bilgi işlem donanımlarına yönelik olarak anti-virüs ve internet içerik güvenliği yazılımları yıllık lisans yenilemesinin yapılması,
- Ajansın web sitelerinin güncellenmesi ve geliştirilmesi,

- Ajans bünyesinde mevcut bilgi iletişim teknolojileri altyapısının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla gerekli bakım faaliyetlerinin yürütülerek, gerektiğinde hizmet alımlarının yapılması.

Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri

Ajansımız hukuk müşavirliği faaliyetleri kapsamında 2024 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen çalışmalar aşağıdaki gibidir:

- Ajans'ın faaliyetleri kapsamında hukuki konularda görüş bildirilmesi,
- Mevzuata ilişkin çalışmalar kapsamında görüş bildirilmesi,
- Ajans faaliyetleri kapsamındaki ihale, mal ve hizmet alımı konularında sözleşmelerin ve idari şartnamelerinin hazırlanması ve/veya hazırlık çalışmalarına katkıda bulunulması,
- Taraf olunan davalarda Ajans'ın temsil edilmesi.

b. Faaliyetlerin Zaman Planlaması

Kurumsal gelişim kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyetlerin planlaması tabloda yer almaktadır:

Proje / Faaliyet	2024		2025		2026	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Kurumsal Eğitim Programlarının Düzenlenmesi						
Destek Hizmetleri Faaliyetleri						
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Faaliyetleri						
Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri						

c. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Kurumsal Gelişim faaliyetlerinin uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Destek Hizmetleri Birimi (DHB) sorumludur. DHB, faaliyetler kapsamında gerektiğinde diğer birimlerden destek alacaktır. Birimler kurumsal gelişim faaliyetleri kapsamındaki görüş, öneri ve taleplerini Genel Sekreterin bilgisi dahilinde Destek Hizmetleri Birimine ileteceklerdir. Genel Sekreter gerektiğinde kurumsal anlamdaki ihtiyaçların belirlenmesine yönelik birimler arası toplantı yapabilir ve/veya çalışma grupları oluşturabilir.

d. İzleme ve Değerlendirme

Kurumsal Gelişim faaliyetleri kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, Ajans Genel Sekreterinin ve birim başkanlarının da katılımı ile DHB tarafından altı ayda bir gerçekleştirilen

toplantılarda ele alınır. Ajans kendi içinde faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. Kurumsal gelişim faaliyetlerine ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında DHB tarafından yapılır. Kurumsal Gelişim kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin 2024 yılı bütçe bilgileri tabloda yer almaktadır:

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
İnsan Kaynakları Faaliyetleri	Personel Ücretleri	DHB	01.01.2024-31.12.2024	36.323.272,86
	İhbar ve Kıdem Tazminatları			750.000,00
	Sosyal Haklar			23.994.992,55
	Fazla Mesailer			297.840,00
	Ödül ve İkramiyeler			10.103.628,67
	Diğer Ödemeler			254.280,00
	İşsizlik Sigortası Fonuna Ödemeler			1.212.344,43
	Sosyal Güvenlik Kurumuna Ödemeler			12.094.739,77
Genel Yönetim Faaliyetleri	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	DHB	01.01.2024-31.12.2024	2.500.000,00
	Yolluklar			750.000,00
	Görev Giderleri			500.000,00
	Hizmet Alımları			3.600.000,00
	Temsil ve Tanıtma Giderleri			235.000,00
	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri			4.500.000,00
	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri			2.500.000,00
	Toplam			

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

a. Amaç ve Kapsam

Yerel Kalkınma Fırsatları ile amaçlanan, diğer sonuç odaklı programlar kapsamında yer almayan proje ve faaliyetlerin bölgenin kalkınma öncelikleri çerçevesinde bütüncül şekilde değerlendirilmesidir. Konu ve içerik bakımından Ajansımız tarafından oluşturulmuş bulunan üç sonuç odaklı program çerçevesinde değerlendirilmesi mümkün olmayan ve yıl içerisinde üzerinde çalışılması gereği ortaya çıkan konular ile ilgili bazı faaliyetler bu kapsamda ele alınmıştır. Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında 2024 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen çalışmalar, sonuç odaklı programlarda olduğu gibi faaliyet bileşenlerine göre sınıflandırılarak aşağıda sıralanmaktadır.

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Etki Analizi Çalışmasının Yapılması

Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından yürütülmüş olan 2018 Yılı Turizmin Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı, Üretime Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı ve Kırılgan Grupların Güçlendirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı programlarının etki analizi çalışmaları 2024 yılı sonunda tamamlanacaktır.

Silifke Alt-Bölgesi Mekansal Planlama Çalışmasının Gerçekleştirilmesi

Mersin'in Silifke ilçesi, hem tarımsal faaliyetlerin yoğun olduğu hem de sanayinin gelişmekte olduğu bir cazibe merkezidir. Son yıllarda yapılan nükleer santral ve benzeri büyük ölçekli yatırımlar, ilçeye ekonomik canlılığın yanı sıra Rusların çoğunlukta olduğu nüfus yoğunluğunu da beraberinde getirmiştir. Devam eden Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle ülkemize sığınmış olan Ukraynalıların da bölgeye geldikleri tespit edilmiştir. Bölge 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Hatay başta olmak üzere deprem illerinden de göç almıştır. Artan nüfus nedeniyle Silifke ve Erdemli gibi ilçelerde hızlı kentleşme gözlenmektedir. Öte yandan hali hazırda tarıma dayalı ekonominin ağırlıklı olduğu Silifke'de, Taşucu Limanı ve serbest bölge projeleriyle birlikte tarıma dayalı sanayi ile ticaret ve lojistik sektörlerinin de gelişeceği öngörülmektedir. Bu veriler ışığında Silifke'yi merkeze alan bir alt-bölge mekânsal planlama çalışması ile tüm bu gelişmeler ve projeler, bölgenin sahip olduğu doğal, kültürel, ekonomik ve sosyal potansiyeli ile birlikte değerlendirilecek ve öneriler geliştirilecektir.

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

TGA ve Kùltür ve Turizm İl Müdürlükleri ile İş Birliği Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi

Türkiye’de turizmin 81 ile yayılması ve 12 ay turist çekilebilmesi, destinasyonların ulusal ve uluslararası alanda daha etkin tanıtımının yapılması amacıyla oluşturulan İl Tanıtım ve Geliştirme Programı (İTGP) çalışmalarına Ajansımız da katılım sağlamaktadır. Tanıtma Genel Müdürlüğü ile Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) iş birliğinde yürütölen çalışmalar çerçevesinde il kurul toplantıları yapılmaktadır. İllerin tanıtım faaliyetlerinin bütüncöl biçimde yürütölmesinin hedeflendiği bu çalışmalara Ajansımız katılım sağlamaya devam edecektir.

Kalkınma Ajansları İşbirliğinde Antalya-Gaziantep Hattında İnanç Turizmi Rotalarının Oluşturulması

Akdeniz Bölgesi birçok kadim şehri ile Hristiyanlık, Müslümanlık ve Musevilik için önemli yapılara ev sahipliği yapmaktadır. Bunlar arasında UNESCO dünya miras geçici listesinde yer alan St.Paul Kilisesi (Tarsus) Hristiyanlık için kutsal yerler arasında yer almaktadır. Bununla birlikte bölgede başta St.Pierre Kilisesi (Hatay), St.Nicholas Kilisesi (Antalya), Habib-i Neccar Camii (Hatay), Aya Thekla Kilisesi (Mersin), Ulu Cami (Adana), Rumkale (Gaziantep) gibi birçok inanç turizmi varlığı bulunmaktadır. Bu doğrultuda bölge inanç turizmi varlıkları bütüncöl şekilde ele alınarak Batı Akdeniz, Çukurova, Doğu Akdeniz ve İpekyolu Kalkınma Ajansları işbirliğinde inanç turizmi varlıklarının ziyaretçi sayısını artırmak ve turizm rotaları oluşturmak amacıyla strateji geliştirme, projelendirme, rota oluşturma ve tanıtım çalışmaları gerçekleştirilecektir.

2024 Yılı “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” Teması Kapsamında Faaliyetler Gerçekleştirilmesi

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda tüm bölgeler için önem arz eden bir konuda yerel ve ulusal farkındalık oluşturulması amacıyla 2019 yılından beri yıllık bir tema belirlenmekte ve bu tema doğrultusunda kalkınma ajansları aracılığıyla sorunlara yerel müdahalelerle çözümler getirilmesi hedeflenmektedir. Bu doğrultuda Genel Müdürlüğümüz ve kalkınma ajanslarının istişareleri sonucunda 2024 yılı teması olarak “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” konusu belirlenmiştir. Belirlenen bu tema çerçevesinde Ajansımız öncelikle bir çalışma çerçevesi oluşturacak ve bu kapsamda eldeki kaynakları etkin biçimde kullanarak kadın girişimciliği ile kadın istihdamına yönelik iş birliği faaliyetleri yürüterek destek mekanizmalarını harekete geçirecektir. Ayrıca, 2024 yılında düzenlenmesi öngörölen kalkınma seminerleri, gönüllölük hareketi çalışmaları ve fotoğraf yarışması gibi faaliyetlerde 2024 yılı teması olan kadın girişimciliği ve kadın istihdamı konusu esas alınacaktır.

iii. Kapasite Geliştirme

Siber Vatan Programı Kapsamında Eğitimlerin Düzenlenmesi

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de bilgi ve iletişim sistemlerinin kullanımı hızla yaygınlaşmış ve hayatımızın hemen hemen her alanında bu sistemler önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Artan bilgi ve iletişim sistemleri kullanımına bağlı olarak dünyada 3 milyon, ülkemizde ise en az 50 bin siber güvenlik uzmanına ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir. Siber saldırılardan en çok etkilenen ülkeler arasında Türkiye 5'inci sırada yer almaktadır. Bütün bu rakamlar küresel ve ulusal düzeyde siber güvenlik uzmanı yetiştirme ihtiyacını açıkça ortaya koymaktadır.

Mezkûr sebepler doğrultusunda Kalkınma Ajansları tarafından ülkemizin siber güvenlik uzmanı ihtiyacının karşılanması amacıyla üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin farkındalıklarını artırmak, potansiyel yetenekleri tespit edip eğitim ve yetenek geliştirme faaliyetleri uygulayarak dijital ve siber güvenlik teknolojileri alanında öğrencilerin kariyer planlamalarına katkıda bulunmak ve siber güvenlik alanında genç girişimciliğini teşvik etmek amacıyla "Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı" geliştirilmiştir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Savunma Sanayii Başkanlığı işbirliğinde Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Kalkınma Ajansları, Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi ve üniversiteler tarafından uygulanmakta olan program 2023 yılı sonu itibariyle Adana ve Mersin illerinde Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi ile imzalanan protokol çerçevesinde hayata geçirilmiştir. Program kapsamındaki eğitimler ile faaliyetlere bölgemizde 2024 yılında da devam edilmesi öngörülmektedir.

Kalkınma Seminerleri Programının Yürütülmesi

Küresel ve bölgesel düzeyde son dönemde yaşanan jeopolitik gerilimler ve ekonomik dalgalanmalar, tedarik zincirlerinde meydana gelen kırılmalar, iklim değişikliği, Covid-19 salgını, afetler ile su, gıda ve enerji krizleri ülkemizin de kalkınma sürecini ve toplumsal refahını çeşitli açılardan etkileyerek yeni risk ve belirsizlikleri beraberinde getirmekte ve özellikle kalkınma bağlamında değişen koşullara uyum sağlayan dinamik ve esnek yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu süreç aynı zamanda, enerji koridorları ile önemli yolların kavşağındaki stratejik konumu, doğal kaynakları ve genç nüfusu başta olmak üzere zengin kaynaklara sahip Çukurova Bölgesinin, potansiyelini daha etkin kullanabileceği önemli fırsatlar sunmaktadır.

Bu çerçevede, Ajansımız bölge kalkınması açısından önemli görülen konu başlıklarında, konunun uzmanı kişi ve kurumların katılım sağlayacağı bir dizi kalkınma semineri organize etmeyi

planlamaktadır. Bu seminerlerden bir tanesinin 2024 yılı teması olarak belirlenen “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” konusunda olması öngörülmektedir. Öte yandan, lobıcılık kültürünün geliştiği şehirlerin diğer şehirlerle mukayese edildiğinde birçok alanda olumlu farklar ortaya koyabilen şehirler olarak öne çıktığı görülmektedir. Bu nedenle, şehir lobıcılığı konusu da kalkınma seminerleri programına ilk etapta alınması düşünülen bir diğer başlıktır. Bunlara ilaveten başka seminer konuları belirlenmesi de öngörülmektedir.

Gönüllülük Hareketi Çalışmasının Yürütülmesi

Gönüllülük, maddi bir kazanç beklemezsizin toplum yararı için yapılan çalışmalardır. Gönüllü çalışmaların yaygınlaştırılması ve Çukurova Bölgesi'nin gelişmesi için fikir üreten, gönüllülük esasıyla bilgi, tecrübe, zaman veya maddi imkânlarını paylaşan insanları bir araya getiren bir platform oluşturulması planlanmaktadır. Bu amaçla bir yol haritası oluşturulacaktır. Gönüllülerin ve destek vermek isteyenlerin başvuru yapabileceği bir web sitesi hazırlanacaktır. Farkındalık çalışmaları kapsamında gönüllülük konulu bir konferans düzenlenecektir. Başvurusu alınan gönüllüler bir günlük oryantasyona (gönüllülük kavramı, temel ilke ve prensipler, takım çalışması, iletişim, proje fikri oluşturma eğitim ve atölyeleri) tabi tutulacaktır. Nihai aşamada sosyal gelişmeye yönelik projelerin gönüllülerle birlikte belirlenmesi ve kaynak planlamasının gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

iv. Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri

Festival ve Benzeri Etkinlikler Kapsamında Tanıtım Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

Adana ve Mersin son dönemde gerçekleştirilen Adana Lezzet Festivali ve Mersin Narenciye Festivali gibi uluslararası etkinliklerle adından sıkça söz ettirmektedir. Özellikle bu etkinlik dönemlerinde Adana ve Mersin'e olan ziyaretçi akını ve turizm ilgisi gözetilerek; blogger, influencer, sosyal medya yazarı ve şeflerin bölgede ağırlanması, bölgenin hem yerinde hem de dijital pazarlama yöntemleriyle ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılmasına yönelik faaliyetlerin yürütülmesi planlanmaktadır. Diğer yandan, Adana ve Mersin illerinde öne çıkan turistik öğeler, düzenlenen etkinliklerde tanıtılarak farkındalık yaratılacak, etkinliklere katılım sağlayan potansiyel ziyaretçilerin “Adana Başka” ve “Eşsiz Mersin” web sitelerine yönlendirilmeleri ile doğru ve güncel bilgilere erişimleri sağlanıp bölgeyi tekrar ziyaret etmeleri teşvik edilecektir.

Yatırımcı Girişimci Buluşması ile Diğer Girişimcilik Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi

Genç Girişimci Destek Programı kapsamında finansal destek sürecini başarılı bir şekilde tamamlayan girişimciler için ürünlerini tanıtacakları ve yatırımcılar ile birebir görüşmeler gerçekleştirecekleri bir

etkinlik organize edilecektir. Etkinlik ile hem alternatif finansman kaynakları konusunda bölgenin farkındalığının artırılması hem de girişimcilerin iş fikirlerinin yatırımcılara sunulması sağlanacaktır. Ayrıca ekosistem aktörleri arasında tecrübe paylaşımı, bölgedeki girişimcilik faaliyetlerinin tamamlayıcılığının sağlanması ve girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesine yönelik bölgedeki paydaşların katılımıyla iş birliği faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Bölgenin Girişimcilik Ekosisteminin Tanıtımına Yönelik Faaliyetlerin Gerçekleştirilmesi

Ajansın girişimcilere yönelik faaliyetlerinin ve bölgede yer alan girişimcilerin röportajlarla anlatılacağı bir video oluşturulmaktadır. 2023 yılında başlamış olan faaliyetin 2024 yılı başında tamamlanması öngörülmektedir. Ayrıca bölgedeki girişimcilik altyapısının tanıtılacağı, bölgeye girişimci çekmeye yönelik tanıtım videoları hazırlanacaktır. İlgili videoların gösterimi için ilgili dijital platformlar ile işbirliği yapılacaktır.

Girişimcilere Yönelik Mentorluk ve Hızlandırma Programının Tamamlanması

Genç Girişimci Destek Programı kapsamında 11 girişimci ile sözleşme imzalanmış ve finansal destek süreçleri nihai aşamaya yaklaşmıştır. Genç Girişimci Destek Programı kapsamında finansal destek alan girişimcilerin hızlı büyümeleri ve ölçeklenmelerine katkı sağlamak amacıyla bir hızlandırma eğitim programı uygulanmakta ve girişimcilere finansal destek aldıkları süre boyunca mentorluk hizmeti de Ajans tarafından sağlanmaktadır. 2023 yılında başlamış olan hızlandırma ve mentorluk çalışmalarının 2024 yılının ilk aylarında destek programına paralel biçimde tamamlanması planlanmaktadır.

G3 Zirvesinin Düzenlenmesi

Her Kasım ayında Global Girişimcilik Haftası'nı kutlayan kurumlar tarafından oluşturulan, yıl boyunca girişimcilik programlarını ve girişimleri bir araya toplayan, küresel bir girişimcilik ekosistemi oluşturmayı amaçlayan Global Girişimcilik Network'ü (GEN), 178'den fazla ülkede, insanların fikirlerini ortaya çıkarmasına ve fikirlerini gelecek vaat eden yeni girişimlere dönüştürmesine yardımcı olmaktadır. Bu kapsamda 2020 yılından itibaren her sene farklı bir ilde G3 Zirvesi düzenlenmektedir. Kamu, yerel, iş dünyası ve sivil toplum kuruluşları ile akademisyenler, girişimciler ve gençlerden oluşan yoğun bir katılıma sahne olan G3 Zirvesi 2024 yılında Adana'da gerçekleştirilecektir. Bölge paydaşları ile ulusal ve uluslararası paydaşları bir araya getirecek organizasyonda girişimcilik alanındaki faaliyetleri bölgede uzun yıllardır koordine eden Ajansımız da yer alacaktır.

v. Ajans Destekleri

2022 Yılı Genç Girişimci Destek Programı

2022 yılı sonunda ilan edilen Genç Girişimci Destek Programı ile erken aşama girişimciler için mentörlük, danışmanlık, ağ oluşturma, tohum yatırım gibi alanlarda aşamalı biçimde destek sağlanmaktadır. Programın toplam bütçesi 5.000.000 TL olarak belirlenmiştir. Bu kaynağın 2024 yılı içerisinde kullanılması öngörülmektedir. Program kapsamında finansal destek başvuruları değerlendirilmiş, 11 başvuru sahibi girişimci ile sözleşme imzalanmış, projelerin izleme ve değerlendirme süreçleri başlatılmıştır. Programın üçüncü aşaması olan hızlandırma programı ve dördüncü aşaması olan girişimci-yatırımcı buluşmasının 2024 yılında tamamlanması öngörülmektedir.

Programın önceliği, akıllı tarım ve gıda teknolojileri, akıllı ve sürdürülebilir şehirler, temiz üretim ve enerji, sağlık, çevre, sanayide dijital dönüşüm, nanoteknoloji, büyük veri, mobil uygulamalar, oyun, yapay zekâ, blockchain, metaverse, NFT, bulut bilişim gibi teknoloji yoğun sektörlerde tasarım aşamasında olan iş fikirlerinin olgunlaştırılması, ürün pazar uyumlarının test edilmesi, gerekli olması durumunda iş fikrinin pivot edilmesi ve minimum uygulanabilir ürünlerin (MVP) üretilmesidir. Finansal destek alan başvuru sahiplerinin proje bitimine kadar olan sürede TR62 Bölgesi'nde kayıtlı bir şirket kurmaları zorunludur. Ajans destek oranının %100 olduğu Program çerçevesinde proje başına destek miktarı 50.000 TL ile 500.000 TL arasındadır.

Teknik Destek Programı

Teknik Destek Programı, bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına eğitim ve danışmanlık hizmeti verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme gibi destekleri içermektedir. Ajansın 2024 yılı Teknik Destek Programı için ayırdığı toplam kaynak 5.000.000 TL'dir. Bunun yanında, 2023 Yılı Teknik Destek Programı kapsamında destek sağlanan ve uygulama süreci 2024 yılı başında tamamlanacak olan proje ödemeleri için 1.300.000 TL ödenek ayrılmaktadır.

Fizibilite Desteği

Fizibilite Desteği kapsamında, Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik, verimlilik ve dijital dönüşüm kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projeler başta olmak üzere fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilmektedir. Fizibilite desteğinden, yerel yönetimler,

üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoparklar, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, iş geliştirme merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler yararlanabilmektedir. 2024 yılı fizibilite destekleri için 3.000.000 TL ödenek ayrılmıştır. Diğer yandan, 2022 ve 2023 Yılı Fizibilite Desteği Programları kapsamında devam eden proje ödemeleri için ayrılan 2.250.000 TL de 2024 yılında kullanılacaktır.

Kitle Fonlama Desteği

Kitle fonlaması, genç işletmelerin ve yeni girişimcilerin finansman temini konusunda yaşadıkları sorunlara alternatif ve modern bir finansal kaynak yöntemi olarak ortaya çıkmıştır. Yeni kurulan ve küçük işletmelerin sermaye ve teminat bulmakta yaşadığı zorluklar, toplumdaki yardımlaşma bilinci ve isteği ile internet üzerinden kitlelere erişimin daha kolay olması gibi motivasyonlarla kitle fonlaması sıklıkla uygulanan bir yöntem haline gelmiştir. Kitle fonlaması genellikle internet platformlarının girişimci ve fon sağlayıcı arasında aracı olduğu bir yapı olup, bu sürecin işleyişini internet platformları, girişimci ve fon sağlayıcı arasındaki ilişkiler oluşturmaktadır. Ajansımız Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanmakta olan ulusal program ile bütünleşik biçimde bölgede kitle fonlama desteğini 2024 yılında hayata geçirmeyi planlamaktadır. Destek için ayrılan toplam bütçe 1.500.000 TL'dir.

“Anavarza Yeniden Doğuyor” GÜDÜMLÜ PROJESİ

2022 yılının başında sözleşmesi imzalanan ve Adana'nın Kozan ilçesinde yer alan Anavarza Antik Kenti'nde yapılan restorasyon çalışmalarını konu edinen “Anavarza Yeniden Doğuyor” güdümlü projesinin 2024 yılında tamamlanması öngörülmektedir. Bu çerçevede devam eden projenin tamamlanması için ayrılan ödenek 4.268.790 TL'dir.

2024 Yılı GÜDÜMLÜ Proje Desteği

Güdümlü proje desteği kapsamında potansiyel başvuru sahipleri güdümlü proje destekleri hakkında bilgilendirilecek, paydaşlarla iş birliği içerisinde proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Halihazırda Çukurova Üniversitesi'nin “Fırçasız Doğru Akım Elektrik Motoru Teknoloji ve Tasarım Merkezi”, Adana Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nın “Belemedik Tren Turizmi Destinasyonu” ve Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nın “Erdemli Kamp ve Karavan Alanı” güdümlü projeleri üzerinde hazırlık çalışmaları devam etmektedir. 2024 yılında geliştirilecek güdümlü projelerin desteklenmesi için ayrılan toplam ödenek 30.000.000 TL'dir.

SOGEP

2022 ve 2023 yılları SOGEP kapsamında desteklenen ve uygulama süreçleri devam eden projeler 2024 yılında tamamlanacaktır. 2022 ve 2023 yılı SOGEP kapsamında devam eden projeler için 12.142.410 TL ödenek ayrılmıştır.

Diğer yandan, 2024 yılı SOGEP başvuru süreci kapsamında potansiyel başvuru sahipleri SOGEP güdümlü proje destekleri hakkında bilgilendirilecek, proje önerileri toplanarak, fikirler olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda güdümlü projelere hazırlık çerçevesinde fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

vi. Diğer Proje ve Faaliyetler

KKTC Kısmi Hibe Programları Teknik Destek Faaliyetleri

Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında 15.11.2010 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti tarafından KKTC'de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü" çerçevesinde KKTC Başbakanlığı ve Lefkoşa Büyükelçiliği işbirliğiyle KKTC'de destek programları yürütülmekte ve başarılı projelere finansman sağlanmaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansı, bu protokol kapsamında KKTC'de ilgili bakanlıklar tarafından yürütülen mali destek programları ile ilgili süreçlerde teknik yardım ve gözetim konularında görevlendirilmiştir. Halihazırda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda KKTC'deki faaliyetler yürütülmektedir.

Bu görevlendirme çerçevesinde Ajans tarafından hazırlanan ve taraflarca üzerinde mutabık kalınan usul ve esaslar uyarınca Ajans; program tasarımı ve rehberlerin oluşturulması, proje döngüsü yönetimi ve izleme ve değerlendirme eğitimlerinin verilmesi, bağımsız değerlendiricilerin seçilmesi ve bağımsız değerlendirme süreçlerinin yürütülmesi, bütçe revizyonlarının yapılması, sözleşme imzalanan projelerin tüm izleme ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi ve ödeme uygunluk yazılarının yazılması konularında faaliyet göstermektedir.

Ajans, 2011 yılından itibaren KKTC Başbakanlığı ve Lefkoşa Büyükelçiliği işbirliğiyle tarım, sanayi ve turizm sektörlerinde kaynakların daha etkin kullanımına yönelik Ajansın teknik yardım ve gözetiminde 27 mali destek programı yürütülmüştür. Bu mali destek programlara tahsis edilen 1,1 milyar TL (2024 yılı fiyatlarıyla) kaynak ile 511 projeye program yönetim, izleme ve değerlendirme desteği sağlanmıştır.

Diğer yandan, Çukurova Kalkınma Ajansı KKTC'ye ilişkin mevcut durum değerlendirme çalışması yapmış ve bir GZFT analizi gerçekleştirmiştir. Ajans, tarım sektöründe yapılan ihtiyaç analizi çalışmaları kapsamında planlama ve saha çalışmalarına fiili olarak katılım sağlamıştır. Ayrıca, Türkiye ile KKTC kurumları arasında düzenlenen toplantılara düzenli katılım sağlayan Ajans, kendi görev ve sorumluluk alanındaki konularda katkı sunmuştur. Ajansın 2024 yılında da yukarıda ifade edilen faaliyetlerine devam etmesi öngörülmektedir.

“Türkiye’deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum (SEECO) Projesi”

Avrupa Birliği FRIT II Mali Yardım Fonu çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Dünya Bankası Türkiye yürütücülüğünde, Çukurova, Doğu Akdeniz, İpekyolu, Karacadağ ve Dicle Kalkınma Ajansı'nın yerel ortaklığında yürütülen proje, Türkiye'nin hedef bölgelerinde mülteciler ve ev sahibi topluluklar için kadın ve gençlerin geçim durumlarını iyileştirmeyi ve sosyal uyumlarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Projenin bileşenleri:

1. Mülteci ve Ev Sahibi Toplumda Kadınlar ve Gençler için Sosyal Girişimcilik (26 M Euro)
2. Mülteci ve Ev Sahibi Toplumda Geçim Kaynakları ile İlgili Tesislerin Kurulması (9,5 M Euro)
3. Kurumsal Kapasite Güçlendirme & Proje Yönetimi (4 M Euro)

Projenin birinci bileşeninde topluluk uygulama partnerleri ile işbirliği halinde kadınlara ve gençlere yönelik inkübasyon ve hızlandırma programları uygulanacak, girişimci adaylarına teknik destek ve mali destek sağlanmaktadır. İkinci bileşende ise Valilikler ve Belediyeler tarafından geliştirilecek projeler ile geçim kaynakları ile ilgili tesislerin kurulması desteklenmektedir. Bu iki bileşen için proje süresince Çukurova Bölgesi'ne ayrılan bütçe toplam 5.900.000 Euro'dur. Ayrıca, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yönetilen üçüncü bileşen kapsamında gerçekleştirilecek kapasite güçlendirme faaliyetlerine Ajansımız katılım sağlayacaktır.

SEECO Projesinin ikinci bileşeni olan “Sosyal Girişimcilik ve Geçim Kaynağı Tesislerinin Kurulması” bileşeni kapsamında Adana'da Seyhan Belediyesi tarafından “SEYTİM Girişimcilik Merkezi”, Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından “Halkkent Sosyal Girişimcilik Merkezi” ve Tarsus Belediyesi ile Tarsus Ticaret Odası tarafından “Tarsus Gastronomi Merkezi” projeleri hazırlanmış olup, desteklenmeye hak kazanan bu projelerle sözleşmeler imzalanmış ve proje uygulama süreçleri başlatılmıştır. Her bir projenin bütçesi 150.000 Euro'dur. SEYTİM Girişimcilik Merkezi'nde proje kapsamında bilgisayar,

epoksi, cam füzyon ve tekstil atölyeleri ile kreş ve çocuk kulübü kurulacaktır. Halkkent Sosyal Girişimcilik Merkezi'nde mutfak, güzellik, tekstil, bilgisayar atölyeleri, seminer salonu ve çocuk oyun odası oluşturulacaktır. Tarsus Gastronomi Merkezi projesi çerçevesinde ise pasta atölyesi, soğuk hava deposu ve kafe meydana getirilecektir. Bu merkezlerde kadın ve genç girişimciliği ile beceri geliştirmeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir. SEECO Projesinin ikinci bileşeni kapsamında proje hazırlama faaliyetlerine 2024 yılında devam edilmesi öngörülmektedir.

“Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi (ENHANCER) Projesi”

Avrupa Birliği FRIT II Mali Yardım Fonu çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) yürütücülüğünde, 10 kalkınma ajansının yerel ortaklığında 11 ilde yürütülen proje, geçici koruma kapsamındaki Suriyeli mültecilerin girişimcilik ve geçim olanaklarını iyileştirerek ev sahibi topluluklarla karşılıklı uyumunu sağlamaya katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Toplam 32.000.000 Euro bütçeli projenin bileşenleri, doğrudan girişimcilere yönelik müdahaleler, yerel kurumları ve ekosistemi geliştirmeye yönelik müdahaleler ve ulusal ve yerel kurumlar için politika çerçevesini geliştirmeye yönelik müdahalelerden oluşmaktadır.

ENHANCER Projesi kapsamında bölgemizde bugüne kadar destek almaya hak kazanan toplam 18 proje için sağlanan toplam destek miktarı yaklaşık 2.541.000 Euro olmuştur. Adana'daki kooperatifler ve kooperatif birliklerinin başvuru yaptığı İstihdam Yaratma Odaklı Kooperatif Hibe Programı kapsamında proje değerlendirme süreci devam etmektedir. Bu projeler de dahil olmak üzere devam eden tüm projelerin 2025 yılı başında tamamlanması öngörülmektedir. 5.000 Euro girişimci desteği sağlayan Girişimcilik Destek Programı başvuru süreci 2023 yılı sonunda tamamlanmıştır.

Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerde zarar gören, 08/02/2023 tarih ve 32098 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 6785 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla olağanüstü hal ilan edilen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerini kapsayan bölgede “Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı”nı uygulamaya geçirmiş bulunmaktadır. Program çerçevesinde, depremden etkilenen bölgelerde; altyapının ve yaşam kalitesinin hızla iyileştirilmesi, ekonomik toparlanma ve büyümeye yönelik tedbirlerin alınması, sosyal ve kültürel canlanmanın sağlanması, bölgenin afetlere dayanıklılığının artırılması ve benzeri tedbirlere yönelik projelerin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı kapsamında Ajansımıza ayrılan 53.500.000 TL ödeneğin 2024 yılında kullanılması öngörülmektedir. Program çerçevesinde uygulama süreci devam eden projeler; Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün Adana Bilim ve Sanat Akademisi Projesi, Adana Ticaret İl Müdürlüğü'nün Depremden Zarar Gören İş Yerlerine Yönelik Çarşı Projesi, Sarıçam Belediyesi'nin Kamp Karavan Tesisi Projesi ve Adana YİKOB'un Anavarza Antik Kenti'nin Turizme Kazandırılması Projesi'dir.

b. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

2024 yılında yapılacak olan yerel kalkınma fırsatları faaliyetleri kapsamında belirlenen çıktılar aşağıda yer almaktadır:

Sonuç ve Çıktı Göstergeleri	Bileşenler	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Etki Analizi Çalışmasının Yapılması	Araştırma, Analiz, Programlama	Adet	1 etki analizi	Ajans Faaliyet Raporu
Silifke Alt-Bölgesi Mekansal Planlama Çalışmasının Gerçekleştirilmesi		Adet	1 planlama çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
TGA ve Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri ile İş Birliği Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi	İş Birliği ve Koordinasyon	Adet	8 toplantı	Ajans Faaliyet Raporu
Kalkınma Ajansları İşbirliğinde Antalya-Gaziantep Hattında İnanç Turizmi Rotalarının Oluşturulması		Adet	1 rota çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
2024 Yılı "Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı" Teması Kapsamında Faaliyetler Gerçekleştirilmesi		Adet	6 etkinlik	Ajans Faaliyet Raporu
Siber Vatan Programı Kapsamında Eğitimlerin Düzenlenmesi	Kapasite Geliştirme	Adet	2 eğitim	Ajans Faaliyet Raporu
Kalkınma Seminerleri Programının Yürütülmesi		Adet	4 seminer	Ajans Faaliyet Raporu
Gönüllülük Hareketi Çalışmasının Yürütülmesi		Adet	3 toplantı	Ajans Faaliyet Raporu
Festival ve Benzeri Etkinlikler Kapsamında Tanıtım Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	Adet	2 tanıtım faaliyeti	Ajans Faaliyet Raporu
Yatırımcı Girişimci Buluşması ile Diğer Girişimcilik Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi		Adet	3 girişimcilik faaliyeti	Ajans Faaliyet Raporu
Bölgenin Girişimcilik Ekosisteminin Tanıtımına Yönelik Faaliyetlerin Gerçekleştirilmesi		Adet	2 tanıtım faaliyeti	Ajans Faaliyet Raporu

Girişimcilere Yönelik Mentorluk ve Hızlandırma Programının Tamamlanması		Adet	1 hızlandırma programı	Ajans Faaliyet Raporu	
G3 Zirvesinin Düzenlenmesi		Adet	1 zirve	Ajans Faaliyet Raporu	
2022 Yılı Genç Girişimci Destek Programı kapsamında desteklenen girişimci	Ajans Destekleri	Adet	11 girişimci	Ajans Faaliyet Raporu	
2023 Yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenen proje		Adet	10 proje	Ajans Faaliyet Raporu	
2024 Yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenen proje		Adet	25 proje	Ajans Faaliyet Raporu	
2023 Yılı Fizibilite Desteği kapsamında desteklenen proje		Adet	2 proje	Ajans Faaliyet Raporu	
2024 Yılı Fizibilite Desteği kapsamında desteklenen proje		Adet	8 proje	Ajans Faaliyet Raporu	
Kitle Fonlama Desteği kapsamında desteklenen proje		Adet	4 proje	Ajans Faaliyet Raporu	
Devam eden "Anavarza Yeniden Doğuyor" GÜDÜMLÜ Projesinin tamamlanması		Adet	1 proje	Ajans Faaliyet Raporu	
2024 Yılı GÜDÜMLÜ Proje Desteği kapsamında desteklenen proje		Adet	2 proje	Ajans Faaliyet Raporu	
2022 Yılı SOGEP kapsamında desteklenen proje		Adet	3 proje	Ajans Faaliyet Raporu	
2023 Yılı SOGEP kapsamında desteklenen proje		Adet	4 proje	Ajans Faaliyet Raporu	
KKTC Kısmi Hibe Programları Teknik Destek Faaliyetleri		Diğer Proje ve Faaliyetler	Adet	3 program	Ajans Faaliyet Raporu
"Türkiye'deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi" kapsamında desteklenen proje			Adet	12 proje	Ajans Faaliyet Raporu
"Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi" kapsamında desteklenen proje			Adet	10 proje	Ajans Faaliyet Raporu
Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı kapsamında desteklenen proje	Adet		4 proje	Ajans Faaliyet Raporu	

c. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Ajansın geçmiş dönem başlayan mali ve teknik destek uygulamaları halihazırda Proje Uygulama ve İzleme Değerlendirme Birimleri sorumluluğunda yürütülmektedir. İlgili birimler proje ve faaliyetlerin sözleşmeye uygun biçimde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanması için çalışmalarını sürdürecektir. Bu proje destek faaliyetleri de esasen bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına doğrudan etki eden çalışmalar olarak sonuç odaklı programları bütünleyici niteliktedir. Bununla birlikte “Yerel Kalkınma Fırsatları” başlığı altındaki diğer analiz ve raporlama çalışmaları ilgili birimlerce yürütülecek ve elde edilen sonuçlar faaliyet raporlarında yer alacaktır.

d. İzleme ve Değerlendirme

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında yer alan faaliyetlere ilişkin ilerlemeler, Ajans Genel Sekreteri, tüm birim başkanları ve YDO koordinatörlerinin katılımı ile düzenli biçimde gerçekleştirilen toplantılarda ele alınır. Ajans kendi içinde faaliyet ve süreçleri takip etmek için kişiler görevlendirebilir veya çalışma grupları oluşturabilir. Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili kişi veya birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. Yerel Kalkınma Fırsatları faaliyetlerine ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılır. Bu raporların hazırlanmasında koordinasyon görevi PPB’ye aittir. Ajansın gerek bu dönem başlatacağı, gerekse geçmiş döneme ilişkin mali ve teknik destek uygulamaları kapsamında yürütmekte olduğu proje izleme faaliyetleri ise İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından belirli bir takvim çerçevesinde sürdürülecektir. Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında 2024 yılında yürütülecek faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Bileşenler	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Etki Analizi Çalışmasının Yapılması	PUB, PPB, İDB	01.01.2024-31.12.2024	-
	Silifke Alt-Bölgesi Mekansal Planlama Çalışmasının Gerçekleştirilmesi	PPB	01.04.2024-31.12.2024	300.000,00
İş Birliği ve Koordinasyon	TGA ve Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri ile İş Birliği Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi	PPB, MYDO, AYDO	01.01.2024-31.12.2024	-
	Kalkınma Ajansları İşbirliğinde Antalya-Gaziantep Hattında İnanç Turizmi Rotalarının Oluşturulması	PPB, MYDO, AYDO	01.07.2024-31.12.2024	-

	2024 Yılı Kadın Girişimciliği / Kadın İstihdamı Teması Kapsamında Faaliyetler Gerçekleştirilmesi	PPB, PUB, İDB, MYDO, AYDO	01.01.2024-31.12.2024	-
Kapasite Geliştirme	Siber Vatan Programı Kapsamında Eğitimlerin Düzenlenmesi	MYDO, AYDO	01.01.2024-31.12.2024	1.000.000,00
	Kalkınma Seminerleri Programının Yürütülmesi	Tüm Birimler	01.01.2024-31.12.2024	100.000,00
	Gönüllülük Hareketi Çalışmasının Yürütülmesi	AYDO	01.01.2024-31.12.2024	250.000,00
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	Festival ve Benzeri Etkinlikler Kapsamında Tanıtım Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	AYDO, MYDO	01.01.2024-31.12.2024	1.000.000,00
	Yatırımcı Girişimci Buluşması ile Diğer Girişimcilik Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi	AYDO, PUB	01.01.2024-31.12.2024	550.000,00
	Bölgenin Girişimcilik Ekosisteminin Tanıtımına Yönelik Faaliyetlerin Gerçekleştirilmesi	AYDO	01.01.2024-30.06.2024	0,00
	Girişimcilere Yönelik Mentorluk ve Hızlandırma Programının Tamamlanması	AYDO	01.01.2024-30.06.2024	130.000,00
	G3 Zirvesinin Düzenlenmesi	AYDO	01.07.2024-31.12.2024	500.000,00
Ajans Destekleri	2022 Yılı Genç Girişimci Destek Programı	PUB, İDB, AYDO	01.01.2024-30.06.2024	4.854.255,00
	2023 Yılı Teknik Destek Programı	PUB	01.01.2024-31.12.2024	1.350.000,00
	2024 Yılı Teknik Destek Programı	AYDO, MYDO, PPB, PUB, İDB	01.01.2024-31.12.2024	5.000.000,00
	2022 Yılı Fizibilite Desteği	İDB	01.01.2024-31.03.2024	250.000,00
	2023 Yılı Fizibilite Desteği	İDB	01.01.2024-31.12.2024	2.000.000,00
	2024 Yılı Fizibilite Desteği	PUB, İDB	01.01.2024-31.12.2024	3.000.000,00
	Kitle Fonlama Desteği	PUB, İDB, AYDO, MYDO	01.01.2024-31.12.2024	1.500.000,00
	"Anavarza Yeniden Doğuyor" Gündümlü Projesi	İDB	01.01.2024-30.06.2024	4.268.790,00
	2024 Yılı Gündümlü Proje Desteği	AYDO, MYDO, PPB, PUB	01.01.2024-31.12.2024	30.000.000,00
	2022 Yılı SOGEP	İDB	01.01.2024-31.12.2024	4.056.160,00
2023 Yılı SOGEP	PUB, PPB, İDB, AYDO, MYDO	01.01.2024-31.12.2024	8.086.250,00	

Diğer Proje ve Faaliyetler	KKTC Kısmi Hibe Programları Teknik Destek Faaliyetleri	PUB, İDB	01.01.2024-31.12.2024	-
	“Türkiye’deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi”	PPB, İDB, MYDO, DHB	01.01.2024-31.12.2024	-
	“Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi”	PPB, MYDO	01.01.2024-31.12.2024	-
	Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı	PUB, PPB, İDB, AYDO, MYDO	01.04.2024-31.12.2024	53.500.000,00
Toplam				121.695.455,00

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Çukurova Kalkınma Ajansı 2021 yılında başlatmış olduğu üç sonuç odaklı programın uygulama dönemini 2023 yılı sonunda tamamlamıştır. Bununla birlikte, sonuç odaklı programlar kapsamında devam eden uzun süreli projelerin izleme ve değerlendirme süreci doğal olarak 2024 yılında devam edecek ve tamamlanacaktır. Sonuç odaklı programlama yaklaşımının 2021 yılından itibaren başarıyla ve etkin biçimde sahaya yansıtılabilmesi için özellikle programların yönetim planları analize dayalı ve kapsamlı biçimde hazırlanmış, dış paydaşlarla işbirliğine dayanan yönetim yapısı sağlıklı ve uygulanabilir biçimde kurulmaya çalışılmıştır.

2024 yılı ile başlayan yeni döneme ilişkin sonuç odaklı programlar kurgulanırken daha önce de olduğu gibi, ulusal ve bölgesel planlar çerçevesinde stratejik öncelikler ile tematik ve sektörel hedefler dikkate alınmıştır. Ajansın son dönemde yenilikçilik ve rekabet, girişimcilik, sosyal girişimcilik ve turizm gibi tematik alanlara odaklanan çalışma biçiminin sonuç odaklı programların uygulanması sürecinde avantaj sağladığı düşünülmektedir. Öte yandan, yerel paydaşların bu yeni sürece dahil edilmesi de önem taşımaktadır. Bu çerçevede yerelde yürütülen projelerin bazıları sonuç odaklı programlarla tamamlayıcı biçimde ele alınmıştır.

2024 yılı hem yeni bölge planı uygulama sürecinin başlayacağı hem de üç yeni sonuç odaklı program çerçevesinde tasarlanan faaliyetlerin gerçekleştirileceği ve projelerin hayata geçirileceği bir yıl olacaktır. Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı'nın öngördüğü faaliyetler ve çalışma konuları itibarıyla özellikle ilçelerdeki kurum ve kuruluşların yanı sıra yerel girişimcilerin ilgisini çekmesi beklenmektedir. Bu çerçevede saha ziyaretleri ile yerel paydaşlara yapılacak bilgilendirmelerin daha önce SOGEP, SEECO ve ENHANCER programları başvuru süreçlerinde olduğu gibi olumlu dönüşleri olması ve ilçelerden gelen proje önerilerinin nitelik ve nicelik açısından artması öngörülmektedir.

6. EKLER

EK-C Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu

EK-D Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu

EK-E Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu

EK-F Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu

EK-G 2023 Yılı Çalışma Programı Gerçekleşme Tablosu